

NEPRIKLAUSOMA LIETUVA

Nr. 20 (892) * MONTREAL, DONELAIČIO 1964 m. GEGUŽĖS-MAY 13 d. * INDEPENDENT LITHUANIA * LITHUANIE INDEPENDANTE * Postage paid at Lachine, P. Q.

Kinai imperialistus rusus varo lauk iš Azijos

- TAIKOS KONFERENCIJA TARP RUSŲ IR KINŲ NEĮVYKUS
- KIPRE DAR TEBEVYKSTA KRUVINI SUSIDŪRIMAI
- HAAGOJE VYKSTA ATLANTO SĄJUNGOS KONFERENCIJA
- PASIKĖSINIMAS PRIEŠ MACNAMARA
- GENEVOJE DĖL MUITŲ SUSITARTA

Kinijos komunistai galų gale pasakė tas savo mintis, kurias seniai puoselėjo, bet kurias ligšiol laikė užslėptas ir tiktai dabar pasakė, bet pasakė atvirai ir visu jų mastu:

RUSIJA TURI PASITRAUKTI IŠ AZIJOS, nes ji yra tikrai Europos valstybė. Visa, ką Rusija dabar turi Azijoje — Sibiją, Užkaspiją, rytinį Pamarį, Išorinę Mongoliją, Šiaurinę Koreją, visa tai — **VISOS RUSIJOS VALDOMOS SRITYS AZIJOJE YRA PAGROBTOS IŠ KINŲ,**

ir kinams turi priklausyti. Todėl Rusija visas tas sritis turi grąžinti Kinijai. Rusija neteisėtai dabar tas tuščias sritis kolonizuoja gabendama pavergtas tautas į tas sritis. Rusija yra įsibrovėlė į Aziją. Jos vieta Europoje.

Kinai pasakė savo mintis tiesiai ir aiškiai. Įdomu visiems, kas stebi politinę valstybių santykių raidą, kad **RUSIJAI TEISIŠKĖ APĖ IMPERIALIZMĄ IR KOLONIALIZMĄ PASAKĖ NE DEMOKRATAI**

kuriems turėtų būti privali objektyvi tiesa ir jos siekimas, bet Rusijos draugai ir sąjaukai kinai komunistai... **Objektyvi tiesa** tačiau reiškia pasakyti, kad Kinijos komunistai taip pat yra imperialistai ir jų apetitai be ribų, kaip ir rusų apetitai.

Kinai taip kalba. lyg visi Azijos kraštai ir visos tautos, kurių kraštai yra apie 300, lyg jos būtinai turi priklausyti Kinijai. Todėl visai aišku, kad

KINIJOJOS KOMUNISTŲ IMPERIALIZMAS TOKS PAT BESAİKIS, KAIP IR RUSIJOS.

Taigi: abu batai vienoki. Bet kad Rusijai kinai pasakė teisybę apie imperializmą, tai yra tikra tiesa.

Rusijos komunistai žino, ma, susijaudino ir Kinijos komunistams grasina „rimto pasiekimais“, jeigu jie nesiliaus kurstę teritorinių klausimų...

Tačiau **KINAI NEIŠSIGANDO MASKVOS GRASINIMU**

ir iš rusų dar pasityčiojo: pasiskelbė jų laišką ir pasakė: į derybas neisime, ekspertų ne priimsime, ir į konferencijas dėl nesantikų nesiruosiamė...

Ta proga — Kinijos komunistai priminė, kad **MASKVOS PAGALBA KINIJAI BUVO IŠNAUDOTOJIŠKA,**

nes Rusija iš Kinijos paėmė už duotas prekes kainą aukštesnę, negu ji buvo pasaulinėje rinkoje. Ir ta pačia proga dar išryškino, kad visa Maskvos komunistų pagalba užsieniams yra išnaudotojiška...

Nenustebime, jeigu po kurio laiko Kinijos komunistai pasakys ir apie kitas Rusijos pagrobtas sritis, gal net ir Pabaltijo valstybių okupaciją...

J. Amerikos V. skr. D. Ru sk geg. 10 d. per BBC radio ir TV pareiškė, kad

NEREIKIA UZMIRŠTI, JOG VISI KOMUNISTAI SIEKIA PASAULINĖS REVOLIUCIJOS.

Jeigu kusijsa būtų laikiusis Atiantio Cnartos, kurią pasirašė, bet nepuodo, tai pasaulis šiandien visai kitai atrodytų. Tačiau Rusk mano, kad ir komunistai, priversti rūpintis savo valdinių gerbiu, bus priversti eiti taikos ir sugyvenimo linkme. Ar ta kryptimi eis gyvenimas, parodys ateitis.

Bendrai, yra faktas, kad persiorientavimas, arba gal suirimas komunistų tarpe didelis. Jie išvesti iš Maskvos nustatytos vagos ir tuo tarpu neturi aiškos krypties. Ar jie suras bendrą kryptį, klausimas. Kinijos komunistai, atrodo, prakalojo ne šiaip sau.

LAISVĖS REIKALAVIMAI DIKIAUSKŲ KRAŠTUOSE

Prahoje studentai, jaunieji ir kt., kas yra siepama nuo platesnių sluoksnių, masiškai susirinkę parke skaitė modernią poeziją ir kėlė laisvės šūkius. Policija užpuolo didelių būrių ir oaugei sumėmė.

Sofijoje policija uždarė katedros duris, nes žmonės, reikalaujantys laisvės, masiškai veržėsi į vidų. Kompartija užsiundė sufanatizuotus komso molcus ant žmonių, emancijų į bažnyčia.

Lisabonoje gegužės pirmąją jaunimas kėlė laisvės reikalavimus. Daug suimtų. Madride geg. 1 proga įvyko demonstracijų prieš Franco diktatūrą ir reikalaujant laisvės.

KITOS NAUJIENOS

— Genevoje posėdžiavusi munitų ir prekybos konferencija priėmė JAV pasiūlymą ma zinti munitus pusiau.

— Kipre padėtis negera ir neišsėkja. Vyksta kovos.

— JAV kr. aps. min. Mac Namara pakartotinai nuvyko į Vietnamą, bet buvo ten užminuotas tiltas, per kurį jis turėjo važiuoti.

— Žydai Amerikoje demonstravo prieš SSSR atstovybę, reikšdami protestą prieš žydų persekiojimą Kusiyoje.

— Prancūzija Kubai paroduoda 20 lokomotyvų už 4 mil. dol. JAV protestuoja.

— Chruščiov vieši Egipte, kurio prezidentas ji apdovanojo Nylo žvaigždė.

— Popiežius Motinos dienos proga prisiminė motinas.

— Gomulka kalbėjo, kad vokiečiai ruošiasi išvaryti lenkus. V. Vokietijos min. Lerner atsakė, kad 8 mil. lenkų nebus varomi iš Vokietijos, kur jie apsigyveno po karo.

— Lenkijos kardinolas Višinskis atvyks į JAV ir Kanadą.

— JAV prez. Johnsonas, vesdamas priešrinkiminę kampaniją, tęsia agitaciją už geresnį gyvenimą ir kovą su skurdu.

— Italijos prezidentas Seg

KAS NAUJA KANADOJE

PAGAUTI KVEBEKO TERORISTAI

Quebeco teisingumo ministris Rene Hamel Quebeco parlamente pranešė, kad veikiant Kvebeco ir Kanados saugumo organams, Montrealy pagauti teroristai, veikę L'Armee de Liberation du Quebec, teroro veiksmais siekė „išlaisvinti Quebeco provinciją“ ir tam tikslui išplėse ginklų sandėlių, užpuolė bankus, darė sprogdinimus ir t. t.

Montrealy, Rosemount g. raže rado visą sandėlių — ginklų, dinamitą ir kt. Visa tai išdavė pagautas bandos vadus Robert Huron, 20 metų elektrikas. Suimta 12 asmenų. Ministeris pareiškė padėką provincijos ir federaliniams saugumo organams už visos teroristų organizacijos suėmimą.

R. LEVESQUE — SEPARATISTAS

Gamtinių turtų ministeris Rene Levesque Timminse kalbedamas viename susirinkime, pareiškė, kad visoki Kvebeko nepasisekimai pareina nuo federacijos, kurią esą primetė anglai. Jis teigė: „Federacija yra nesveika 1867 metais sukurtoji struktūra, kuri reikalauja visiškio pakeitimo. Tai yra kaip sena gelda su supuvusiu dūgnu, kurį reikia pakeisti“.

Tiesa, Levesque pažymėjo negeidžias separacijos, bet ir ji esą neprivestų prie „sveiko galo“. Separacija būtų geresnė, negu nuolatiniai nesutariai.

— Geg. 11 d. Haagoje susirinko Atlanto s-gos užs. r. ministrai, jų tarpe ir Kanados. P. Martin.

Kanados Lietuvių Fondas

K. L. F. PADIDĖJO \$ 500.

Geg. 7 d. gauta įnašų: Kleb. kun. Azubalis Petras įnešė savo vardu \$100 ir Šv. Jono Kr. parapijos vardu \$100. Viso \$200
Dragašius Juozas \$100
Kantvydas Alibnas \$100
Lelis Petras \$100
Viso \$500

(Kantvydas ir Lelis jau turėjo įnešę po 100, dabar padidino savo įnašus iki \$200).

Tokiu būdu Fondas paauugo nuo \$6.200 iki \$6.700, o narių skaičius nuo 42 iki 45. K. L. Fondo Valdyba užgautus įnašus nuosirdžiai dėkoja.

KLF Valdyba.

ni pasisakė už Europos valstybių sąjungą.

— Odesoje rusai apnuodijo 4 Vakarų valstybių karininkus. Į JAV protestą neatsako.

— Jemene Anglijos karininkų galvos išstatytos pasiūčiojimui.

— Maskva išsiuntinėjo Afrikos valstybėms notą, kurioje kalba apie Kinijos komunistų imperializmą.

— Alžyro diktatorius Ben Bella viešėjęs Maskvoje, viešė Bulgarijoje.

— Kinai atmetė rusų pasiūlymą šiemet sušaukti komunistų konferenciją ginčiusu rusais spręsti. Pasiruoši-

TIKISI GERESNĖS KANADIEČIŲ VIENYBĖS

Susitarimas dėl bendro visai Kanadai pensijų plano ypač teigiamai įvertintas Kvebeco provincijos premjero Lesage, kuris dėl to pareiškė, kad šis susitarimas labai pasitarnaus ir tautybių bei visos Kanados vienybei.

STEIGIAMAS NAUJAS AUTOMOBILIŲ FABRIKAS

Netikėtai paskelbta, kad General Motors kompanija steigia St. Therese - de - Blainvill automobilų fabriką, kurio planais kasmet turės būti pagaminta 100 tūkstančių keleivinių automobilių. St. Therese nuo Montrealio tikrai 20 mylių į šiaurės vakarus, prie plačiakelio į Laurynijos kalnus.

Naujo fabriko steigimas vertinamas labai teigiamai, nes ši pramonės šaka kelia išties eilę kitų šakų įsikūrimo, kurių skaičius pratomas tuoju iki 1000, o vėliau ir iki 2,500. Visa tai veda į darbų praplėtimą, naujų statybų, naujų ūkių, naujų mokesčių ir tt. augimą.

ONTARIO VYSTO PRAMONĖ

Ontario ūkio vystymo agentūra (Ontario Development Agency) praėjusiais metais suteikė 12,200,000 dol. kreditų pramonės vystymui, dėl ko susidarė 3,600 naujų darboviečių.

Ūkio reikalų ministeris S. Randall pareiškė, kad Ontario valdžia numato įsteigti Statybos valdybą, kuri vaaovautų visoms statyboms. Tikimasi, kad statybos bus suintensintos, eis sparčiau ir bus našesnės.

Fondo Valdyba, dalyvaujant Tarybos pirm. V. Ignaciui, aptarė tolimesnį Fondo veiklos planą. Nutarta Toronto esamą L. F. vajeaus komitetą prapleisti įtraukiant į jį daugiau moterų. Trys to komite to nariai (dr. A. Pacevičius, inž. V. Balsys ir J. Simanavičius), visuotiniame narių susirinkime buvo išrinkti į Fondo valdybą, tai jų vieton į komitetą bus pakviesti kiti. Komiteto papildymą pavesta atlikti vice-pirmininkui J. Simanavičiui. V-bos sekretoriui P. Leliui pavesta informuoti visuomenę apie Fondo veiklą per spaudą. Nutarta Prisikė-

mui, sako, reikia 4—5 metų...

— Kinai apkaltino rusus prievartiniu kinų išvedimu į Sibiją.

— Rumunijos prekybos delegacija atvyks į Vasingtoną tartis prekybos reikalais.

— Tito lankysis Lenkijoje ir Suomijoje.

— Marš. Malinovskis geg. 1 proga smerkė kinus už „sėnų klausimų kėlimą“.

— Pravda rašo, kad Kinijos komunistai siekia domina vimo ir Stalino būdu imperia lizmo.

— JTO gen. sekr. U. Thant lankysis Kanadoje.

— Panama atnaujino diplomatinis santykius su JAV.

NUO KAPITOLIAUS

RASO NEPRIKLAUSOMOS LIETUVOS BENDRADARBIS

LITUANISTIKOS INSTITUTO SUVAŽIAVIMAS WASHINGTONE

Gegužės 2—3 dienomis, Washingtono Dupont Plaza viešbučio patalpose įvyko Lituanistikos Instituto suvažiavimas. Iš 33 Instituto narių, suvažiavime dalyvavo 21; kai kurie atvykę iš toliau: K. Avizonis iš North Carolinos, J. Gimbutas iš Bostono, J. Jakštas iš Clevelando, T. Re meikis iš Chicago, A. Kučas iš Screntono, Pa., V. Maciūnas, K. Ostrauskas ir J. Puzinas iš Philadelphiajos, kiti vietiniai.

Dienotvarkėje buvo diskutuojamas Instituto keitimo klausimas, sudaryti 3 nauji skyriai ir išrinkti 9 nauji Instituto nariai, numatyta leisti monografijos ir Instituto metraštį, kuriame būtų skelbiama studijiniai narių darbai.

Instituto nariai ir svečiai turėjo progos išklausti 3 jdomias paskaitas: Dr. V. Maciūnas: „Naujoji medžiaga apie Strazdą“, Dr. J. Gimbutas — „Mažosios Lietuvos antkapiniai paminklai“ ir Dr. J. Jakštas — „Naujoji Lietuvos V. T. Pašutos Lietuvos Vals tybės pradžios aiškinimas“. Visos paskaitos atskleidė naujų žinių, išskėlė paklausimų, pasisakymų, ypač daug kam nežinomas buvo tų Mažojoje Lietuvoje medinių antkapių, vadinamų krikštais, buvimas.

Tose pat patalpose buvo suruošta vakarienė ir literatūros vakaras, kur savo kūrinius skaitė: J. Aistis, K. Ostauskas ir A. Vaičiulaitis.

Lituanistikos Instituto prezidento Dr. J. Balio buvo kruopščiai ruošiasi Instituto suvažiavimui, kuris praėjo su lauktu pasisekimu. G. G. K.

PAŠVENTINTA LENKŲ CENSTACHAVO MARIJOS KOPLYCIA

Gegužės 3 dieną Washingtono Marijos Sventovėje (National Shrine) buvo iškilmingai pašventinta Lenkų Cens-tachavo Marijos koplyčia. Į pašventinimą suvažiavo apie 15,000 lenkų iš tolimesnių vietovių. Pamaldose dalyvavo 30 vyskupų, o per pamokslą buvo paskaityta iš kardinolo Višinskio gautas ganytojiškas laiškas.

Koplyčios seinos išklotos gelsvu marmuru. Vienoje sienoje ryškiomis saplvomis nupieštas paveikslas vaizduoja karalių Joną Kazimierą 1655 metais skelbiantį Mariją Lenkijos karaliene; kitoje sienoje kunig. Mieszko krikštas 966 metais. Nuo tos datos lenkai skaito katalikybės įvedimą Lenkijoje. Altoriaus siena išklota žaliu marmuru, prie jos 9 bas-reliefa vaizduoja istorinius ir biblinius asmenis, su kuriais rišamas Cens-tachavos Dievo Motinos buvimas. Už altoriaus tarsi didelis aukso - sidabro mozaikos paveikslas, kuriame dideliuose aukso sidabro rėmuose tamsi Cens-tachavo Dievo Motina su kūdikiu. Lu bū kupole 20-ties šventųjų paveikslai jų tarpe ir Šv. Kazimieras, kupolo viduryje spalvoto stiklo lenkų herbas - erelis.

Lietuvių Šiluvos Marijos koplyčiai

skirta vieta yra visiškai priešais lenkų koplyčią, tokio pat dydžio ir formos. Ten jau dabar pastatytas Šiluvos Marijos paveikslas ir užrašas: A Chapel for our lady of Šiluva. Gift of the Lithuanian of the United States (Anticipated completion 1966). Prie Marijos paveikslu mėlynai mirga nemaža uždegtų žvakų. G. G. K.

me stovyje. Šiuo metu Fondo yra: Paramoje \$ 4998.25, Lite \$1,100. Prisikėlimo banko \$105. Viso \$6,203.25. V-ba numato šiemet fondą pakelti iki 10,000 dol.

Inž. P. Lelis LF v-bos sek.

OKUPUOTOJE LIETUVOJE

GENEROLAS KARVELIS VADOVAUS SANTYKIAMS SU UŽSIENIAIS

Lit. ir Menas praneša, kad Vilniuje kažkokios „Žinių“ salėje (u nas, kak za grani-cei)... pas mus, kaip užsieniuose... yra ir visuomenės organizacijos... įvyko pirmasis Lietuvos kultūrinių ryšių su tautiečiais užsienyje komiteto plenumas. (Chruščiovas, seniai kalba apie kultūrinius ryšius su užsieniais, seniai jau ir vykdo savo planus, bet matyti Lietuvą buvo užmiršęs... ir tikslai po kelių metų atsiminė...q. Organizacinio k-to pirm. docentas generolas V. Karvelis su pažindino su steigiamo komiteto uždaviniais bei įstatais, po jo kalbėjo T. Tilvytis, A. Miškinis, Zokas, Grybauskienė ir kt. Priėmus įstatus, išrinktas komitetas iš 43 narių ir komitetas pirmininku išrinko, jau iš anksto kompartijos numatytą, generolą V. Karvelį. Apie Karvelį jau seniai nieko nebuvo girdėti. Matyti, kompartijai prireikė jo pagal bos, kai gen. Vitkauskas jau išnaudotas iki paskutinių

LAISVĖS PASILGIMAS IR IŠEIVIŲ LAISVOJI SPAUDA

Balandžio 14 — 17 d. d. Garmische - Partenkirchen Nanseno dr-jos surengtame vad. Azilio kolektyvume. Nanseno aukšniais žiedais buvo apdovanoti pasižymėję emigrantams teikiamos paramos baruose prancūzė Elie Chevelley iš Paryžiaus ir Pas. Bažnyčių Tarybos referatas pabėgėlių reikalams bristat dr. E. Rees. Suvažiavimui daug reikšmės skyrė vietos spauda. Egzilių laisvųjų žurnalistų s-gos pirm. V. Le nys (iš Muencheno) savo žodyje pabrėžė, kad egzilių spauda netenka laikyti „politinio keršto“ irankiu, bet išievių dvasinio, meninio gyvenimo nepolitinio pobūdžio išraiška. Nanseno dr-jos pirm. prof. dr. Harmsen nurodė, kad išievių literatūra išieviams atstojanti jų tėvynės dailę.

Palermo, Sicilijoje kelioms valandoms sustojus čekų laivui „Lavtsia“, keturi Čekoslovakijos piliečiai nebegrižo į laivą ir pasirinko laisvą Vakaruose.

Nepriklausoma Lietuva

INDEPENDENT LITHUANIA

Už Lietuvos išlaisvinimą!
Už ištikimybę Kanadai!

For liberation of Lithuania!
For loyalty to Canada!

Authorized as second class mail by the Post Office
Department, Ottawa, and for payment of postage in cash
LEIDŽIA KANADOS LIETUVIŲ CENTRO TARYBA IR
SPAUDOS BENDROVĖ „NEPRIKLAUSOMA LIETUVA“.

Redaktorius Jonas Kardelis.

DO 6-6220

7722 George Street, LaSalle, Montreal 32, Quebec, Canada.

Prenumerata metams: Yearly Subscription Rates:
Kanadoje\$ 5.00 Canada\$ 5.00
Amerika ir P. Amerika ..\$ 5.50 America & S. America \$ 5.50
Visur kitur.....\$ 6.00 Other Countries\$ 6.00
Adresų pakeitimas 25 ct. (su prenum. arba sml. pašto ženklais).
Ilgalaikiai skelbimai, pagal susitarimą, gauna nuolaidų.

„Kaip pasiklosi, taip išmiegosi“

ATSILIEPIMAS I STRAIPSNĮ „GALVOKIME APIE
ATEITĮ“.

(„Neprikl. Liet.“ Nr. 17, 1964)

Lietuvių tautos išmintis sako: „Kaip pasiklosi, taip išmiegosi“. Niekad nepamirškime tai. Dėkim tinkamai, sistemingai plyta prie plytos darbario. Spręskim visu rimtumu ir atkaklumu turimas problemas, jei norime siekti geresnės ateities.

Raktinės problemos užsienio lietuviams — lietuvių išlaikymas, ugdymas, lietuviškos kultūros kūrimas ir ko va už tautos laisvę. Jei išnyks lietuvių, išnyks kartu su ja ir visos kitos problemos.

Kokios pastangos reikalingos lietuvių išlaikyti, tepada nušviesti žemiau paduodami faktai. Teko stebėti gyvenimą keturių lietuvių šeimų daugiau kaip dešimtmečio laikotarpį.

Šeimoj Nr. 1 viešpatauja visą laiką bendras nusistatymas: „Mes esame lietuviai, ir namie tarpusavy kalbame tik lietuviškai“. Šis nusistatymas šiai šeimai yra kaip vienuoliktasis Dievo įsakymas. Rezultatas: vaikai gražiai valdo lietuvių šnekamąją kalbą. Jų rašomąją kalbą patikrinti neturėjau progos.

Šeimoj Nr. 2 viešpatauja tėvo nusistatymas: „Namie, kad neišgirčiau kalbant svetima kalba, mokykloj kalbėkit angliškai“. Rezultatas: vaikai gražiai valdo lietuvių šnekamąją kalbą. Apie jų rašomąją kalbą neteko sužinoti. Vaikai pasižiūri televizijos, pasiklauso radio, bet neatsiduoda tam, kaip stabui.

Šeimoj Nr. 3, tėvas vis tiek, kiek laiko kasdien vaikams spoks televizijos programą ir visokių tu programų šlamštą, kuris nudorina (demoralizuoja) vaikus. Girdėdamas vaikus dažnai dantant gimtąją kalbą stengdavosi ją kalbą pataisyti ir prašiu jų motiną, kad taisytų jų kalbą. Motina „pasiteisino“: „Grįžti iš darbo pavargusi, tai nenoriu su vaikais dar ginčytis. (Tuo gi tarpu šeimoj Nr. 2, motina irgi grįždavo iš darbo iš darbovietės ir dar,

be to, lietuvių chore dirbdavo visą laiką). Rezultatas: Vaikai iki 14—15 metų amžiaus neišmoko susikalbėti lietuviškai. Tėvas ar motina sako vaikui lietuviškai, o vaikas atsako angliškai arba dar kytai pusiau lietuviškai.

Šeimoj Nr. 4 padėtis labai panaši į padėtį šeimoj Nr. 3. Kai šeimos Nr. 4 motiną paklausiau, kodėl nemokina vaikus kalbėti lietuviškai (juk sa kas, jiems bus gėda vėliau susitikti su lietuviu), atsakė: „Tai kad dabar tokia moda, kad lietuviu nemoka kalbėti lietuviškai... Šios pastarosios šeimos vaikams pasiūliau išmokti lengvą vaikišką eilėraščių iš laikraščio „Draugas“ už piniginių atlyginimų tokių, kad išeitų kiekvienam apie po pusantro dolerio valandai. Vaikai nesiryzo, o tėvai, atrodo, neparagino juos mokytis tą eilėraščių. Tai buvo man, kaip perkūno trenksmas iš giedro dangaus.

Dar atsitiktinai pastebėjau ypatingą reiškinį šeimoj Nr. 5. Tėvai siunčia vaikus į lietuvių šeštadieninę mokyklą, o namie tėvas kalba su vaiku kais angliškai. Čia jis elgiasi nuosekliai laikydamasis savo nusistatymo, kuris, atrodo, yra toks: Jei aš apgaudinėjau lietuvių bendruomenę ir visatos Kūrėjo nužmėtas dėsnius ir tvarką bei valią, tai aš ir mano vaikai padarysime karjerą ir būsim laiminai. Didesni tirpsta amerikoniškame katile, tai ko čia mums mažesniems ožiutis“.

Dabar Motinos diena, pagerbimo diena. Ryšium su tuo prašosi išvados: 1. Motinų pagerbimo diena turi būti motinų ir vaikų egzaminai apie tai, kaip jos ir jie stengiasi išlaikyti ir ugdyti lietuvių, kiek jos ir jie myli gimtąją kalbą. 2. Ne visos motinos vertos lygios pagarbos.

Kai vienam tauriam lietuviui buvo pastatytas klausimas: „Ar toli su lietuvių kalba nueisi“?, jis atsakė: „Tiek toli nueisi, kiek proto turėsi“.

Lietuviai veikia visur

Švedija.

„BIRŽELIO KOMITETAS“
PASIRUOŠES SUTIKTI
CHRUŠČIOVĄ

Eltos bendradarbis Švedijoje praneša: Ryšium su numatomu Chruščiovo apsilankymu š. m. birželio mėn. Švedijoje yra sudarytas vad. „Birželio komitetas“, kuriam vadovauja Baltiškojo komiteto pirm. prof. Birgeris Nermantas.

Specialioje spaudos konferencijoje paskelbta komiteto veiklos programa. Prof. Nermantas pabrėžė, jog komitetas neturi jokių slapty planų, nes laisvajame demok. pasaulyje, priešingai Kremliaus diktatūrai, gali būti reikiamos visos nuomonės. Jis taip pat nurodė, kad komitetui rei-

kia veikti, nes kitaip pasaulio viešoji nuomonė gali su pagrindu abejoti, ar švedų visuomenė nori priešintis komunizmui. „Birželio K-tas“ glaudžiai bendradarbiauja su analogišku tremtinių k-tu, kurį sudaro 22 egzilio organizacijų atstovai.

Chruščiovo atvykimo programa numatyta: 1. išleisti ypatingą atsišaukimą, kuriam šiuo metu renkami parašai; apie 150 žymių švedų asmenybių jį jau yra pasirašę; 2. visoje Švedijoje birž. 10—20 praversti protesto susirinkimus; 3. išleisti plačią tiražą 80—100 psl. brošiūrą, parašytą švedų, danų ir norvegų autorių, nušviečiant Chruščiovo biografiją, sovietų nusikaltimus Pabaltijo kraštuose, jų politinę ir karinę padė-

LIETUVIŲ STUDENTŲ

Sąjungos centro valdybai rinkti kandidatų sąrašą pristatymo laikas pratęsiamas iki gegužės 17 d. Kandidatų sąrašus į Centro Valdybą, Kontrolės Komisiją ir Garbės Teismą siūlyti: Arūnas Udris, 12011 Mansfield, Detroit. Mich. 48227. USA.

KO VASARIO 16 GIMNAZIJOS DIREKTORIUS
LANKOSI JAV-SE IR KANADOJE?

Neišsakoma Amerikos lietuvių kantrybė ir dosnumas! Vienas vajuš nespėja pasibaigti, tuoj prasideda kitas. Aukų rinkėjai beldžiasi į duris, tiesia prašančias rankas ir jų pastangos nelieka tuščios. Ir štai, į tų prašančiųjų sukurią įsijungia dar vienas prašytojas. Lietuvių Vasario 16 gimnazija jau daugiau kaip 10 metų gauna žymias lietuviškosios visuomenės sumas ir dabar, štai, prašo jas dar padidinti. Kodėl? Todėl, kad klasių barakai baigia sugriūti, o vaikus reikia toliau mokyti lietuviškai, reikia atiti juos Lietuvos ateitį, reikia jiems pastogės, kurioje galėtų jaustis kaip namie, kaip Lietuvoje!

Tikrovė.

PLB Vokietijos Kr. V-bos igaliojas balandžio 21 d. atskridau į New Yorką. Pirmasis mano žingsnis buvo pasibeldyti į Balfio įstaigos duris Brooklyne, kurias maloniai atidarė pats pirmininkas prelatas J. B. Končius, asistuoja mas veiklojo reikalų vedėjo kun. L. Jankaus. Tuoj pat palietėme klausimus už jų esmės: Lietuvių Vasario 16 gimnazijai reikia kaip nors surasti 50 tūkstančių amer. dolerių! Vokiečiai remia lietuvių pastangas su sąlyga, kad patys lietuviu remia savikius! Vokiečiai stebisi lietuvių išvermingu dosnumu, rodančių jų tvirtą ryžą išlikti lietuviu, nepaisant tremties ilgumo. Tik dėl to, kad patys lietuviu taip išvermingai remia Vasario 16 gimnaziją, ją remia ir vokiečiai. Naujesiems namams vokiečiai yra paskyrę pusę milijono markių, iš jų 300 tūkstančių jau yra įmokėję ir už tai naujesiems namams jau baigiamas deng-

tį ir pan.; dar turi pasirodyti kita brošiūra, kurioje tarp kitų bendradarbiauja ir buv. Danijos užs. r. min. O. B. Kr. aftas; 4. gedulo minėjimai bus drauge su tradic. pamaldomis pabalt. gedulo dieną birž. 14; švedų taut. bažnyčios dvasininkai paprašyti tą dieną savo pamoksluose paminėti žmogaus teises; 5. da rytį žygius, kad būtų sujungtos išskirtos šeimos, būtų suvažinti siunt. muitai, susirašėjimo ir keliavimo suvaržymai, tikyb. ir taut. gyvenimo persekiojimas ir kt. 6. ap rūpinti medžiaga užs. laikraštiniukus iš daugelio pasaulio kraštų. E.

J. Amerikos V.

LOS ANGELES
BIRUTIEČIŲ DRAUGIJA

ruošia didžiulį balių, kuris bus gegužės 23 d., 8 val. vakaro, Ukrainiečių salėje, 4315 Melrose Ave., Los Angeles, Calif. Bus puiki ir aukšto meninio lygio programa, gros M. Krafto orkestras.

Birutietės balių rengia padėti savo tautiečiams už geležinės uždangos.

DIAGNOZĖ LOS
ANGELES

sutraukusi per abu vakarus apie 300 losangeliečių, režisuota akt. Juozo Kaributo ir visai vykusiai suvaidinta Sam būrio vaidintojų. Ta pačia proga buvo paminėta ir Juozo Kaributo sceninio darbo dešimtmetis Los Angeles kolonijoje. Vakare p. Kaributų puikioji rezidencijoj įvyko priėmimas ir vaišės. Vaisių metu buvo pasidalyta teatro įspūdžiais ir namų šeiminiškams pareikšta daug nuosirdžių kalbų.

PABALTIEČIŲ STUDENTŲ SUVAŽIAVIMAS

Gegužės 15—19 dd. Nordwalde (netoli Muensterio, Westfalijoje) šaukiamas 1964 m. Pabaltiečių studentų suvažiavimas. Jį rengia Pabaltiečių stud. sąjungų Vokietijoje darbo bendruomenė. Programoje numatytos pasikaitos su diskusijomis, pabaltiečių muzikos vakarai ir kt.

ti stogas. Jų paramos sąlyga yra, kad tie namai turi būti skirti lietuviškai mokyklai. Jeigu ateis kada nors laikas, kai mokyklos nebūs gauna išlaikyti, jie leis namus naudoti benoriams tremtinių lietuvių kultūriniais tikslams.

Suvedus visas sąskaitas, apyskaitas ir sąmatas, aiskėję, kad, norint sėkmingai užbaigti gražiai pradėtą darbą, reikia iš lietuvių visuomenės sukelti apie 50,000 dol.

Kaip tą darysime?

Esu Š. Amerikos kontinento ir per du mėnesius esu pasirošęs lankyti visas lietuvių kolonijas, kur tik būsiu pakviestas, paaiškinti gyvu žodžiu apie Vasario 16 gimnaziją, jos tikslus, gyvenimą, sėkmės ir nelaimės, atsakyti į visuomenės klausimus, priimti aukas, už kurias Balfas sutinka pakvituoti, išrašydams atitinkamus kvitus, kurie tinkami pateikti mokesčių įstaigoms. Visos aukos bus vedamos per Balfio knygas ir tuo būdu prieinamos visuomenės kontrolei. Jeigu atsirastų stambesnių aukotojų, jie bus atitinkamai atžymėti.

Balfio Centro Valdybai priariant ir užgriant mano akciją, nuosirdžiai kreipiuosi į Balfio skyrius, jų vadovybes bei Gimnazijos ir remėjų vadovus, prašydamas sudaryti man galimybės pasiekti plačiąją JAV lietuvių visuomenę susirinkimų, parengimų ar panašiomis progomis.

Visus raštus, aukas ir t. t. siųsti kun. Br. Liubiniui, 105 Grand Street, Brooklyn, N. Y. 11211, telefonas: EV 7-1422.

Kun. Br. Liubinas
Vasario 16 Gimnazijos
Direktorius.

● Gegužės mėnuo — metų laikas yra skiriamas Dievo Motinos, garbei. Todėl ir mes, šį gegužės mėnesį skubėsime į Gegužės pamaldas, kurios mūsų bažnyčioje bus kasdien, 7.30 val. vak., o sek madeniais tuoj po sumos, skelbia Los Angeles liet. parapijos kleb. J. A. Kučingis.

● Baisi nelaimė: bal. 16 d., gatvėje mirtinai suvažinėta Izabelė Kveselevičienė, 72 m. amžiaus. Bal. 20 d., ankstyri ryta, gatvėje mirtinai suvažinėtas Juozas Strazdas, 56 metų.

● Dr. J. Girnius Los Angeles ateitininkų rengiamoj šventėje skaitys viešą paskaitą: inteligento drama visuomenėje.

● Dr. A. Šidlauskaitė iš Ottawos, rugpjūčio pabaigoje, Los Angeles psichologų suvažiavime skaitys paskaitą.

● Inž. E. Petrušaitis iš Hamilton, Kanada, atvyko į Los Angeles, gyventi ir sustojęs pas savo sesutę ir žentą p. Pažeris, kurie čia yra puikiai įsikūrę.

● Antanas Vosylius susilaukė savo žmonelę, kurią pernai besilankydamas Vilniuje, vedė.

Vokietija.

PET POSĖDIS BONNOJE

Balandžio 27 d. Bonnoje įvyko Pavergtųjų Europos tautų Delegatūros Bonnoje posėdis. Be vietos delegatų dalyvavo iš New Lorko atvykęs PET Gen. Komiteto pirmininkas Aleks. Kuett, b. m. nisteris C. Visoianu ir dr. G. Dimitrov. Be eilinių klausimų pasikeista išspūdžiais iš Europos Tarybos pavarasinės sesijos (bal. 21-24 d. d.) Strassburge — joje Lietuvai atstovavo min. St. Lozarai-

K. L. BENDRUOMENĖS REIKALAI

KLB KULTŪROS FONDO PIRMININKO, DR. HENRIKO NAGIO KALBA, PASAKYTA BAIGIANT ŠEŠTADIENINIŲ MOKYKLŲ MOKSLO METUS

ir minint Montrealio mokyklų 15-tą sukaktį.

Mieli ir brangūs tėvai, mokytojai ir mokiniai,

Kas gi toji mūsų šeštadieninė lietuviškoji mokykla, švenčianti 15 metų sukaktį?

Įvairiais vardais mes galime ją vadinti, įvairias jos s. kaktis nurodyti, bet ji buvo, yra ir liks vargo mokykla. Vargu mokykla buvo toji, kuri jau prieš kelias dešimtis metų čia veikė, įsteigta mūsų brolių ir sesių, anksčiau už mus išklydusių į svetimas žemes, vargo mokykla tėra ir šioji, prieš 15 metų įsteigta naujųjų išeivių bangos.

Vargu mokykla yra mūsų lietuviškoji mokykla, nes mes patys esame čia atsira-dę iš vargo. Iš nelaimės išaugo mūsų mokykla į dvi paskiras mokyklas į lituanistinius kursus ir net seminarą, bet li ko ji esmė vargo mokykla.

Ne paguodai tai sakau, ne pasiteisinimui, ne graudindamas jus. Tik norėdamas sau ir jums priminti, kad iš vargo mes palikome savo žemę ir iš vargo nutarėme išlaikyti jos tęsinį savose šeštadieninėse mokyklose.

Mes, iš tiesų, esame keisti svajotojai ir tikime stebuklais — mes — mokytojai ir tėvai. Mes tikime, kad išlaikysime mažą kibirkštį liepsnos, namų židinio, iš kurio turės užsilepsnoti kada nors didžioji ugnis, pats saulėtekis.

Tik dėlai jo, dėl šios paprastų ir vienintelės vilties mes kas šeštadienį vežame savo vaikus, kartais paburnodami, ir tas svetimų mokyklų palpas ir tik dėlai tos pačios vilties mes savo vaikuose įžiūrime nerastažio testamentą Lietuvai išpildymą. Tegul tai skamba naiviai tiems, kurie mano, kad vargo mokykla, ją įsigytas turtas, tegul tai skamba kvailai tiems, ku-

rie tariasi ištirpdomi svetimoje krosnyje, laimėję sau naujus namus ir naują prieglobstį, bet mums tai tiesa. Mums mūsų vargo mokykla yra visos mūsų būvio čia išiteisinimas, viso būvio čia prasmė ir tikslas.

Mūsų vaikus praradę Lietuvai, mes ir patys nebūsime nieko verti nei kitiems, nei sau.

Todėl švenčdami 15 metų savo šeštadieninių vargo mokyklų sukaktį, nesitikiame kito užmokesčio kaip šio vieno — mes neišdavėme savęs. Tėvai, kurių vaikai dar šandien čia tebėra, kada nors galės ramiai užmigti, jei, ne-duok Dieve, taip bus lemta, šioj šalyj ramiu miegu, nes jie bus atidavę savo mažą duoklę dideliui žmogaus ir žemės bendravimui.

Mokytojai, kurie gi iš pašaukimo, taigi meilės, dirbo ir tebedirba bus atidavę ir sa vės dalį kitiems, jauniems žmonėms, ir tokiu būdu tapę dalim mūsų viso likimo ir pr asmingo gyvenimo.

O jūs, mažieji mūsų draugai, kada nors ir savo tėvus ir mokytojus prisiminsite šviesios ir skaisčios valandos, kaip kitos pasakos ir kitos laimės nešėjus, nes ir šios žemės yra kita vargo žemė. Yra jūsų tikri namai, ar jūs norite to, ar ne.

Todėl po 15 metų, vėl norisi tik tiek pasakyti — būkime visi kartu ir toliau, nes mūsų šeima yra tvirtesnė už auksą, malonumus, kasdienybę, nes be savo vargo mokyklos, mes būsime tikri naš laičiai.

Būkime kartu, nes nežinome valandos, kai tikrųjų namų durys atsivers ir kai atsivers durys į savo tikrą, nebe vargo, mokyklą.

MOKSLAS IR TECHNIKA

MOKSLAS ATSKLEIDŽIA VILNIAUS DOMINIKONŲ POŽEMIŲ PASLAPTIS

Legendomis, šurpiais pasakojimais apgaubti Vilniaus Dominikonų bažnyčios požemiai. Apie ten išmėtytus lavonus ir skeletus pripasako siaubingiausių dalykų. Il-gus dešimtmečius juos gaubė glūdi paslaptis.

Požemius bandyta tirti XIX a. Bet nesėkmingai. 1934—1936 m. juos tyrinėjo Vilniaus universiteto studentai, tačiau visi tyrimo duomenys per karą dingę.

Pereitais metais Lietuvos Kultūros ministerija drauge su Kraštotyros dr. ja ėmėsi galutinai išaiškinti paslaptis, dengusias Dominikonų požemius. Juos ėmė tirti atskirų sričių specialistai: istorikai, etnografai, archeologai, architektai, medikai. Per metus paslapties nežinios kamuo-lys buvo išpauinotas.

Dominikonai Vilniuje atsirado apie XIII a. Tuo metu mieste jau žinomos ir dvi bažnyčios: pranciškonų (dabartinė Mikalojaus) ir Dominikonų (dabar—Šv. Dvasios).

Šimtmečių bėgyje Dominikonų bažnyčia buvo ne vieną kartą perstatinėjama. Įdomiausia bažnyčios dalis — požemiai. Pagal įvairius rastių įrodymus, laidojimų pradžia Dominikonų bažnyčios požemiuose — 17 a. I-ji pusė.

Kaip tik tuo laiku išleidydamas įsakymas laidoti tikinčiųjų bažnyčių šventoriuose, nes, laidojant vadinamuosiuose kaimo kapeliuose, mirusiųjų artimieji atlikinėdavo pagoniškas apeigas. Kadangi Dominikonų bažnyčia šventoriaus neturėjo, laidoji-

tis. New Yorko PET atstovai padarė pranešimus apie PET veiklą ir numatomus žygius. Daugiau paliesta JA V-bių politika, kiek ji siejasi su santykiais su Sovietais. Pa liesti klausimai dėl danų ir Nukelta į 7-tą psl.

mo vieta buvo požemiai. Čia buvo laidojami pasauliečiai ir bažnyčios didikai, kurie turė jo savo atskiras kriptas, o vienuolių ir miestiečių kars-tai buvo užkasami į aslą. Nu statyta, kad čia buvo laido-tos ir maro aukos. Tai patvir tino rasti geležiniai kablai, kuriuos naudodavo, kad ne-reikėtų lavonų liesti rankomis.

Tokios maždaug yra lavonų atsiradimo požemiuose priežastys. Tačiau kokiu būdu ten atsirado ta networka, krūvos bet kaip suversty lavonų, kurios kaip tik ir kėlė ten apsilankiusių siaubą, buvo įvairių šnekų šaltinis.

Pirmiausia požemius sukaukė Napoleono kareiviai, kurie, bėgdami iš Rusijos, bu vo apsisotę Dominikonų vienuolyne, ir, išvertę lavon-us iš karstų, karstus kūrėno.

Vėliau požemiuose slapstėsi 1863 m. sukilimo daly-viai, ir caro žandarai, daryda mi kratas, dar kartą išvartė lavon-us.

Dar viena priežastis, kuri per ištisus šimtą metų gimdė įvairiausius spėliojimus, — tai beveik sveiki išsilaikę, tapė mumijomis, daugelis pože-mio lavonų, o taip pat klai-kios jų veidų išraiškos.

Medicinos ekspertai išty-rė vieną penktadalį didžiojo lavonų kaupio ir nustatė, kad tai daugumoje savo mirtimi mirusių žmonių palaikai, kurie yra būvę palaidoti kars-tuose. Mumifikacija vyko na-tūraliose sąlygose, tokioje ap-linkoje, kai nutrūko mikrobu veikimas ir vyko lavonų iš-džiūvimas. Įvairios mumijų išraiškos atsirado jau po pa-laidojimo, deformuojantis la-vonų veidų raumenims.

Taigi nieko nepaprasto. Šiuo metu Dominikonų požemiai tvarkomi, ruošiami ekskursijų lankymui.

N. Balšaitytė.

NY pasaulinėje parodoje

APSILANKIUS

Šių dienų technikos stebuklas, New Yorko paroda, jau atidaryta, nors 20% dar nebaigta (vidaus įrengimas), todėl dalis paviljonų dar uždaryta, o taip vadinamas „Belgian Village“ kvartalas dar tik pradamas statyti.

Tiems, kurie planuoja lankyti parodą, ir norėčiau čia papasakoti savo patirtį aplankius šią parodą. Pirmiausia, jeigu sąlygos leidžia, geriau parodą lankyti savaitės bėgyje, nes šeštadieniais ir sekmadieniais, tokia didelė spūstis, kad reikia valandomis stovėti eilėje, kad patektum į svarbesnius paviljonus. Net prie restoranų stovi eilės.

Jau šiandieną galima matyti, kad paroda 100% pavykusi. Montrealio 1967 m. paroda vargu ar pralenks? Manau, dėl to, kad pinigai, ir tik pinigai, stebuklus daro.

Čia parodos lankytojams pinigai labai slidūs. Maistas beveik dvigubai brangesnis. Be to, kai kurie paviljonai dar atskirą mokestį ima, ne-

kalbant jau apie taurelę, jeigu kas norėtų išlenkti. O čia rasi tą ant kiekvieno kampo. Čia kiekviena dalyvaujanti tauta, turi savo specialybės restoraną. Pietūs kainuoja nuo \$3.50 iki 6.00.

Parodoje dalyvauja Azijos, Afrikos, Pietų Amerikos ir Europos valstybių. Kai kurios iš jų dar turi tik savo reprezentacines dirbinių krautuoves. Žodžiu, čia galima nusipirkti dirbinių. Visko, kas ant šio žemės rutulio gaminama.

Parodos paviljonai suprojektuoti pačių geriausių architektų ir dekoratorių. Įvairumai begaliniai. Neįmanoma išvardinti. Kiek sustoja prie Vatikano paviljono, nes čia yra ir lietuviai prisidėję. Paviljono išorė nieko nesakanti, bet vidus jau imponuojantis, kame dvelkia modernizmas, sumaišytas su primityviu menu. Dail. V. K. Jony no kryžius gražiai atrodo, ypač nakties metu, kada apšviestas. Paviljonas turi dide-

lį pasisekimą, gausiai lankomas.

Pusė paviljonų grynai komerciniai. Iš jų daugiausia didžiųjų Amerikos kompanijų, General Motors, Gen. Electric ir kt. Į tuos pastatus sukišti milijonai dolerių, todėl masėms jie imponuoja.

Iš lietuvių žinomas agr. T. Tallat — Kelpša, kuris čia parodą gelėmis ir sodais puošia. Pusantro milijono kontraktas! Didelę pagarbą reikėtų skirti kun. Jankui ir J. Stukui — Lietuviško kryžiaus organizatoriams. Šių eilučių rašytojas dalyvavo gegužės 2 d. prie kryžiaus pastatymo. Koks vargas, ceremonijos su darbininkų unijomis!

Susirinko apie dešimt lietuvių statyti kryžius. Deja, jo negalima nei paliesti, nes gali nubauti stalių unija... Kryžius transportuojant, kiek apsiribaižė, reikia padažyti. Negalima, nes dažytojų unija protestuoja. Kun. Jankus nori prie kryžiaus rūtų pasodinti ir tai negalima, nes gelininkų unijai reikia priklausyti. Po kelių valandų tamposi buvo pakviesti vienos unijos keli staliai, kurie kryžių per valandą pastatė už \$350.

Kryžius stovi prieš Kodak paviljoną ir susikaupto sodelio. Vieta graži, bet kiek nuošaliau.

O kaip gi bus su lietuvių diena? Per anksti būtų daryti spėjimus, bet manau, ir čia ne mes darysim „biznį“. Susirinkus tūkstančiui chorisų, šokėjų, jie čia pat paliks kelius tūkstančius dolerių, plius dar lietuviai, kurie ateis jų pasiklausti.

Teko į vieną tokių koncertų užsukti. Scenoje grojo varsus Amerikos studentų orkestras — 150 asmenų, bet klausytojų buvo apie 60, ir tie ne koncerto klausė, bet prisėdo minutei pailsėti arba „hot dogs“ suvalgyti...

Susidariau išpūdį, kad čia koncertams ne vieta. Be to, jeigu vėjas pučia iš parodos pusės, tai čia pat panosėje iš la Guardian aerodromo lėktuvai per galvas kyla kas 2—3 minutes, ir Parodos didelis helikopteris amžinai suka ratą ir traška. Kiek girdėjau, lietuviams paskirta didelė Singer Bowl estrada (be stogo) ir kas tada jeigu lyja?

Kas turi galimybių, parodą patartina aplankyti, nes tai lyg kelionė aplink pasaulį. J. Ladyga.

MŪSŲ SPORTAS

VEDA KAZYS BARONAS

ISPŪDŽIAI IR PROBLEMAS PRIEŠ AUSTRALIJĄ.

Rašo Vytautas Grybauskas, Chicago.

Sporto darbuotojų suvažiavime Clevelande buvo padarytas nutarimas pasiūsti rinktinę į Australiją. Mūsų krepšinį tas paveikė daugiau kaip penicilinas. Iki tol, apygardinės pirmenybės ar net žaidynės vykdavo gana blankia vaga, be didesnio entuziazmo, be jokios inspiracijos. Komandos, kurios tuo metu „prie rankos turėdavo geresnį sąstatą, dažniausiai būdavo rimčiausi varžovai karūnai, o tik keletas rungtynių peržengdavo geresnį lygį. Tuo tarpu šiemet jau apygardinėse, ypač VVS A-oloje, skirtumas buvo didžiulis. Reikia pripažinti, kad Čikagojos buvo geresnės net už kai kurias buvusias žaidynes. Ir po jų atoslūgio nesimantė. Ruošiasi Torontui labiau kaip bet kada. Neveltui buvo tikimasi, kad šios žaidynės bus geriausios. Neapsivlėme.

Nematyta klasė.

Po eilės metų buvo malonu Toronte vėl pamatyti senus priešus aikštėje, bet geras draugas už aikštės ribų. Jie visi, kaip ir aš, tebeserga ta pačia liga — dirba, organizuoja ir daugiau ar mažiau „kalti“, kad Toronte žaidynės visuomet duoda ka nors ypatingo, visuomet lieka giliai atmintyje. Ir nenuostabu, kad balandžio 4 — 5 dd. žaidynės (kaip visuomet, gerai suorganizuotos) parodė daugiau, negu tikėjimės. Technškai jos buvo dar nematytos mūsųose klasėse. Fantastiški metimai, kamuolio valdymas, praėjimai, greitis, šuolis ir visa, kas dabartinio krepšinio repertuare randama — dažnai išsukdavo pa-

sigerėjimą ir nusistebėjimą žiūrovuose. Nenuostabu, kad pasekmės sukosi apie šimtinę ir daugiau. Ir kaip nesisuks? Kaip tokį Varną, skriejantį ore, metantį iš kai rės ir dešinės, iš arti ir toli, gali sustabdyti? Arba nardan čiam su driblingu Čekauskui, geros orientacijos Bazėnui, stipriam pozicijam Šilingui, staigiam Modestui — negi užkirsi kelią į krepšį?

Puikiai pasirodė ir kanadiečiai Sedlickas, Klimas, Jankauskas.

Be tos gausybės deimantų, žinoma

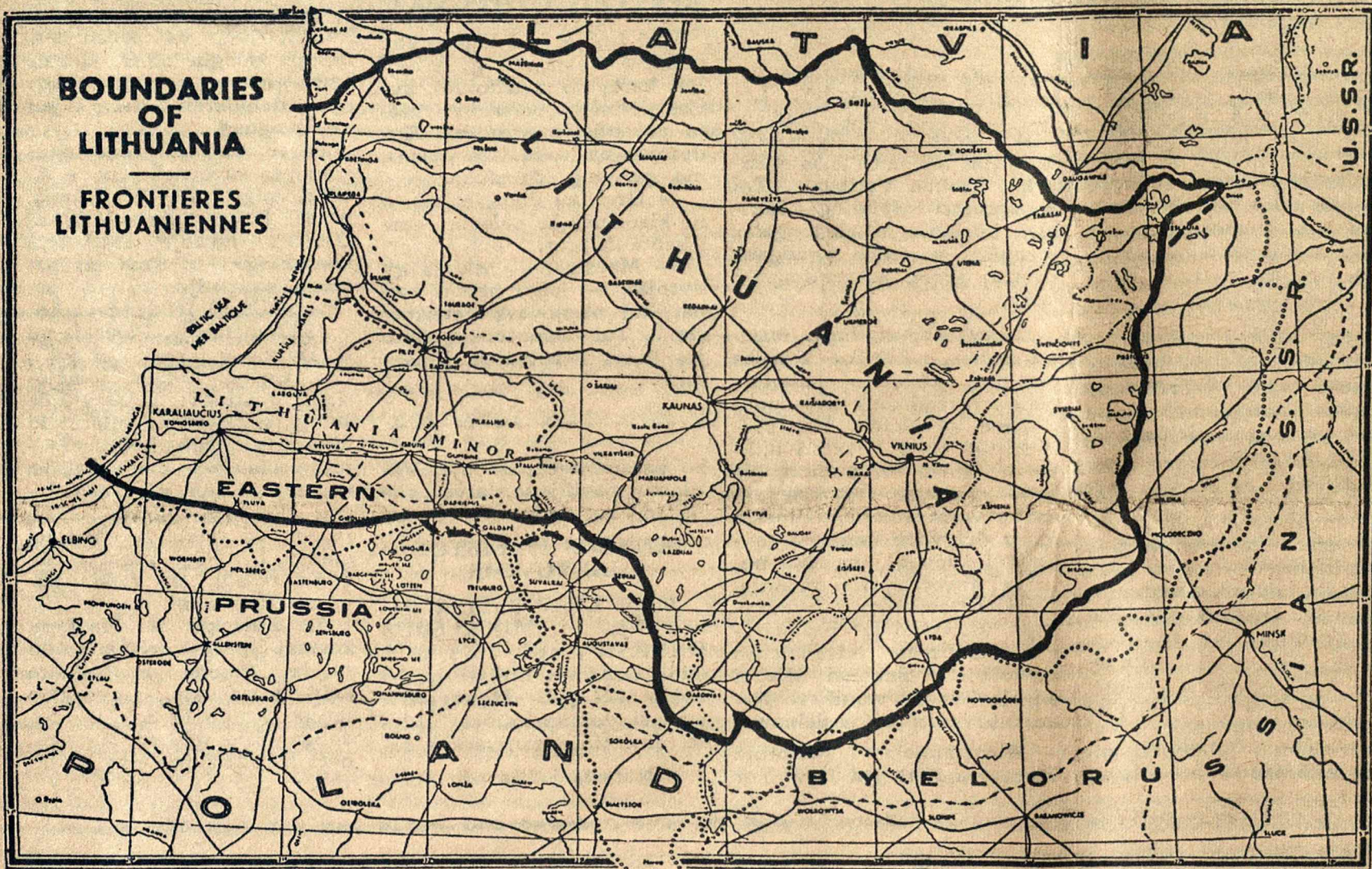
Buvo ir trūkumų

Ir būtent — iš taktiškos pusės. Gynimas, daugumoje individualinis, buvo neorganizuotas ir nerūpestingas. Labai nejudri zona, panaudota Detroito Kovo tik poilsui, atnešė pralaimėjimą. Puolime tik improvizacija, labai mažai derinių, stoka geresnio su siūžidimo. O labiausiai apvylė Toronto Aušra.

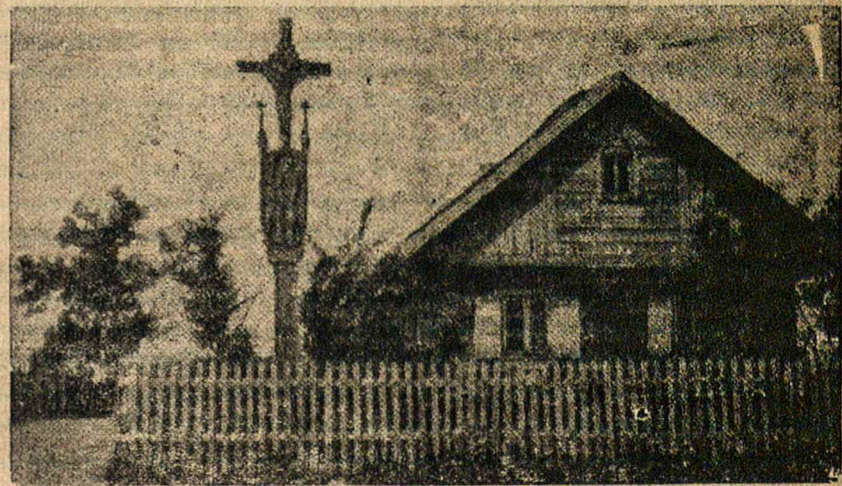
Jau eilę metų žaisdama tame pačiame sąstate, ji vis ne pajėgia rasti bendros žaidimo linijos, nepajėgia išsinarplioti iš solistinio žaidimo. Gal Gudas būtų pridavęs gyvumo, inspiracijos ir išjudinęs Petraitį ir Serafiną?

Antra vieta Aušrai „kliuvo“ per klaidą ir burtų dėką, nes Kovas, jei tik būtų produktingiau žaidęs prieš Arą ir pataupęs jėgas, nesunkiai būtų su Aušra laimėjęs. Komandinio žaidimo trūkumas pas Žaibą, Kovą ir Lituanicą. Tik Gintaras žaidė kaip tikras vienetas. Už tai ir su reliatyviai mažesniu procentu žvaiz-

Nukelta į 7-tą psl.

Prie Petro Būtėno straipsnių, aptariančių įvairias Lietuvos sritis: Mažąją Lietuvą, Padoauguvio Lietuvą, dabar Rimšę. Žemėlapis permažo mastelio, kad Rimšės miesteliui būtų vietos, bet jis galima atsekti palei geležinkelį, jungiantį Vilnių su Daugavpiliu, būtent — visai arti prie Dysnos ežero, kurį lenkdamas geležinkelis daro nedidelį posūkį į vakarus ir iš kurio į rytus išteka Dysnos upė, Dauguvos prieupis.

Tai yra būdingas aukštaičių namas, kokių gausu ir Rimšės apylinkėse.

Pažinkime save ir kitus.

Rimšė

ŽIEMRYČIŲ LIETUVOJE

PETRAS BŪTĖNAS

1. Nepriklausomos Lietuvos... nr. 1963 m. buvo išspausdintas „Padoauguvio Lietuva“ straipsnis, kur nurodyta buvo ir Brėslavos (autorių vadina Braslavas) apskrities didžioji dalis, Sov. Rusijos 1940 metų sprendimu, vėliau okupuota, atimta iš Lietuvos valstybės ir prijungta prie Sov. Rusijos Bielorussijos — Gudijos pretekstu, tariamąja priežastimi. Vadinasi, po 20 metų Sov. Rusija savavališkai ir diktatoriškai sulaužė Lietuvos valstybės ir Sov. Rusijos 1920 metais Maskvoje pasirašytą sienų sutartį ir pačią tarpvalstybinę nustatytą sieną pažeidė jos visu frontu. O šio Rimšės miestelio ir apylinkės aprašyme yra plačiau ličiama Braslavos apskrities vakarinė labai nedidelė dalis, palikta Lietuvos valstybei. Ją susitarime vadinti Rimšės ruožu, arba Rimšės baru. Bet tas Rimšės ruožas būtų lengviau suprasti, aprėpti ir pažinti, prieš tai perskačius aną „Padoauguvio Lietuva“ straipsnį. Gi dėl šios dalies, kaip ir dėl visos Braslavos apskrities, taigi dėl Padoauguvio Lietuvos lietuvių sielos jau carinės Rusijos laikais, ir lietuviai šios žemės negalės užmiršti.

2. Šitas iš Braslavos apskrities Lietuvos valstybei paliktas plotelis, kurio viduryje stovi dar iš carinės Rusijos laikų lietuviams gerai žinomas kovotojų lietuvių Rimšės miestelis (kaip taip pat dabar ten iš Lietuvos valstybės atimtieji Vidžiai, Pelekai, Apsas, Ožiūnai, Kazionys ir kt.), turi iš šiaurės nuo Latvijos valstybės į pietus 4p kilometrų ilgio, o jo plotas, So vietų Rusijai sieną išraičius, kaip tik jau patiko, labai yra nevienodas ir juokingas, pvz.: 15, 5, 11, 9, 12, 2, 1 kilometrai, kol tas plotas susiaurėdamas pietuose pasiekia Dysnos augšt-

pį ir užsikerta. Geriausiai orientuotis, prieš akis pasiklojus J. Andriaus Lietuvos žemėlapi, kur yra nurodytos reikiamos sienos ir ribos.

3. Nuo Rimšės ruožo į pietus štai kas darosi, taigi Dysnos dešiniame — pietiniame šone ir vis tolyn į pietus. Nuo Kačergiškės kaimo 28 km į rytus pagal Dysnos upę ligi Ožiūnų (— Kazionių bžk., kur dabar Sov. Rusijos pasisavinti) Lietuvos valstybės siena sueina tiek pat kilometrų į rytus. Bet tuo nuo Ožiūnų ji apsigrėžia ir nenormaliai metasi į pietvakarius pro Adutiškio mstl. (jis Lietuvos valstybės) rytinę pusę ir Kamojo (apylinkės žmonės sako Kamajų miestelis. red.) mstl. (jis iš Lietuvos valstybės atimtas) vakarinę pusę ligi Švenčionių aps. miesto pakluonės, vis dėlto Švenčionims mūsų pusėje pasilikus, ir taip, besiranguodama ir besimėtydama, ta siena trunka toliau Vilniaus ir Gardino link.

Sov. Rusija nepaisė savo su Lietuvos valstybe Maskvoje pasirašytosios 1920 metų sienų sutarties, ir todėl ji niekur nevykdė tos sutarties sienų. Kaip pilsudskinei želigovskinei Lenkijai rūpėjo turėti Varšuvos — Malkino — Šepetavo — Lapų — Balstogės — Kuznicos (nuo čia į rytus stovi Braslavos apskrities Rimšės ruožas) — Gedžiūnėlių — Dūkšto — Smalvų — Turmanto (čia tuoj jau Latvijos valstybės siena) — Žemgalės (Žiemgala, bet čia Latvijoje ir Lietuvoje ne Žiemgala, o Sėla) — Laucosos „Laucosos“ — Kalkūnės „Kaukonij“ — Daugpilio geležinkelį, neatsižvelgiant į tai, kad tas geležinkelis eina per lietuvių žemę, — taip lygiai ir Sov. Rusija tą geležinkelį griebia, nors tos abi mocarst-

vos jokiausių paveldimųjų ir betkokių teisių į jį neturi, išskyrus brutalią ginklo jėgą, kuri nėra teisė.

Antra, žinant politinę situaciją ir totalinę režimą Sovietų Rusijoje, tada, kaip ir dabar, Lietuvos lietuvių, žinoma, geriau už rusus numanydami savos žemės reikalus, nebus turėję sienų komisijoje nei patariamąjo swarenio balso, nei juo labiau šeiminkiško Svorio savo krašte Sov. Rusijos aname diktatūriniam sienos diktate.

4. O iš Lietuvos valstybės atimtoji Braslavos apskritis didžioji dalis tuo būdu nenatūraliausiai, keisčiausiai ir juokingiausiai yra įsi-brukusi į Lietuvos valstybę per 60 kilometrų, ir tokia teritorinė keista situacija liudyte liudija rusų tyčios darbą ir jų tebetiesimą visų laikų savo kniazijų ir carų politiką Pabaltijy.

Žiūrėk, Latvijos valstybė pagal iš Lietuvos valstybės prie Sov. Rusijos prijungtą Braslavos apskritį mažiausiai 70 kilometrų nueina į rytus ligi savo rytinės sienos su Sov. Rusija: taigi, per tiek pat kilometrų Sov. Rusija yra įsikūsi į Lietuvos valstybę vien tik tarp Latvijos valstybės ir Švenčionių apskrities, arba Dysnos augštupio.

O latgaliai — latviai ir lietuivai gi yra tie patys baltai ir tų pačių siekių broliškos tautos. Pagaliau, gal niekas nerūstaus, jei pasakysiu, kad Latvijoje ties visa Braslavos apskritimi ir dar toliau į rytus yra daugybė lietuvių sodybų, ir žr. „Padoauguvio Lietuva“ straipsnį. Sov. Rusija atėmė daug svarbių lietuvių gairių, gyvenviečių, Padoauguvio Lietuvos istoriją nuo seniausios laikų ir Lietuvos valstybę nustūmė nuo Latvijoje gyvenančių lietuvių, nuo Latgalos ir nuo Dauguvos upės, dėl kurios amžiuose tiek kovota su rusais-velikorosais. Ar latviai supranta šitą Lietuvos valstybės nelaimę, kuri dabar jau yra ir netrunkamoje ateityje taps ne kiek nemažesne ir Latvijos valstybės nelaimė? Rusai — velikorosai veržiasi į rus. Dvinsk'ą — Daugapilį, prieš 1274 metus po Kr. Naujinių!

5. Visa Braslavos apskritis yra ežeringa. Visur pailgos poapskrities kalvų kalvos, tarp jų tiek pat ilgi posiauriai slėniai, o juose daug ežerų ir slėnių pievų. Nors negalima pasakyti, kad tai būtų bloga žemė javams auginti. Čia nuo senovės ūkininkaujama. Apskritai vyrauja priemolio priemolio dirva iš paskutiniojo ledyno poledyninio laikotarpio moreninio žemėvaizdžio. Jei ir Rimšės ruožas, ir aplamai visa Braslavos apskritis ir nuo jos į rytus iš priekštinių laikų yra patogi žmogui artojai ir gyvulių veisėjai gyventi, tai gerokas procentas yra ir nekokios žemės: balų balos su miškais ar stačiai tik miškokšniais.

Braslavos apskritis kartu su Rimšės ruožu iš savo šonų turi kilometrų:

šiaurėje Turmantas — Drūja apie 70, rytuose Drūja — Šarkauščina 50 pietuose N. Daugėliškis — Šarkauščina per 70 ir vakaruose N. Daugėliškis — Turmantas 43 km.

Balotas tėra Braslavos apskrities pietrytinis kampas, ir Rimšės ruožo neliečia. Bet nuo to baloto kampo į rytus, jau už Braslavos apskrities, yra dar daugiau balų. Tų visų balų ir slėnių miškų yra maždaug šitokio dydžio trikampis kilometrais:

pietuose pagal Dysnos augštupį Vidžiai — Šarkauščina 53.

šiaurėje Vidžiai — Braslavas 35 ir rytuose Braslavas — Šarkauščina 43.

Ties tuo balotuju trikampiu ir Dysnos upės dešinėje — pietinėje pusėje plačiai pilna tokių pat balotų miškų. Tie Dysnos abiejų pusių slėnieji balotieji miškai istorijoje buvo užuovėja nuo rusų — velikorosų puolimų į Drūjos — Braslavos — Apso — Vidžių — Gaidės — Rimšės — Tverėčiaus — Mielagėnų — Švenčionių liniją, kur tvirta koja ariamoje žemėje stovėjo lietuviai. O apie Padoauguvio Lietuvos žemę į rytus nuo Braslavos apskrities skaitykime „Padoauguvio Lietuva“ straipsnyje

Bus daugiau.

KULTŪRINĖ KRONIKA

KULTŪROS PREMIJA
ŠVEDIJOJE GYVENAN-
ČIAM ESTUI

Estų bendruomenė Švedijoje (KEE) šių metų kultūros premiją paskyrė rašytojui Karl Ristikivi — jis istorinių apysakų rašytojas ir jo temos nesiribuoja pačia Estija, bet liečia viduramžius ir kryžiaus karus. Kitas Švedijoje gyvenęs estų rašytojas, dramaturgas Arvo Maegi dalyvavo Estijos Kultūros Fondo paskelbtame konkurse parašyti teatro pjesėms. Jam paskirtos dvi premijos bendroje 300 dol. sumoje. Abi dramaturgo komedijos numatytos pastatyti estų teatruose Stokholme ir Goeteborge. E.

HAMBURGO TEATRAS
STATYS ESTO
IŠEIVIO BALETĄ?

Hamburgo žinomas „Deutsches Theater“ dėjo pastangas įsigyti pastatymo teises Švedijoje gyvenančio esto kompozitoriaus Eduard Tubin baletui „Kratt“. Tai būtų veikalo premjera Vakarų se. Estijoje baletas pirmą kartą pastatytas 1943 m. kovo 9 d. Kompozitoriui dalyvaujant „Kratt“ antrą kartą buvo pastatytas 1962 m. Dorpat teatre. E.

ATSIŪSTA PAMINĖTI

Steponas Kairys. TAU,

LIETUVA. Antroji atsiminimų knyga. Išleista Amerikos lietuvių Socialdemokratų sąsogos Literatūros fondo J. Jankausko palikimo lėšomis, 1964 m. 480 psl., kietais viršeliais. Kaina 6 dol. Gaunama adresu: Mr. K. Bielins, 29 West 57 Street, 10 Fl., N. York, N. Y., 10019, USA.

Vertinga knyga, aprašant daugelį idomių ir svarbių faktų bei įvykių, kurie dokumentuoti daugeliu dokumentų. Lietuvai pažinti ir Lietuvos istorijai bei kultūristijai svarbus leidinys.

AIDAI 1964 metų Nr. 4. Numeris turi daug idomių bei aktualių straipsnių ir iliustruotus atvaizdais iš religinio meno parodos Čikagoje. Suminėtas ir smerkiamas dailininkas Rūkstelis už „dail. Vizgirdos išniekinimą“, bet jo paveikslas neįdėtas.

LENKIJOS TEATRŲ IŠ-
VYKOS FED.
VOKIETIJOJE

Balandžio mėn. Essen ir Koelno teatruose vyko Varšuvos tautinio teatro gastrolių. Gegužės mėn. Essen operoje pasirodys Varšuvos opera: pastatys Moniuskos „Smėklų pilį“ ir surengs Stravinskio muzikos vakarą. Fed. Vokietijos šokių muzikos Edelhagen vadovaujamas orkestras su koncertais netrukus pasirodys Maskvoje, Leningrade ir Rygoje. E.

ESTAI PREMIJAVO M.
UNDER POEZIJĄ

Šių metų Visnapuu premija paskirta estų poetui Marijai Under už jos pačios ir vėstinės poezijos rinkinį „Aar email“. Ji pasirodė 1963 m. poeti tuo metu sukakus 80 m. amž. Premija pavadinta estų Henrik Visnapuu, prieš kelerius metus JAV-se mirusio poeto vardu — pirmą kartą ji paskirta 1953 m. Ligšiol jau paskirta 12 Visnapuu premijų — jų bendras dydis siekė 2,475 dol. Ją estai buvo surinkę JAV ir Kanadoje. E.

MICHELANGELOS

Vasario 18 sukako 400 metų nuo italų skulptoriaus, ta pytojo, architekto ir poeto Michelangelo Buonarroti mirties (1564). Tai buvo vienas pačių didžiausiųjų Renesanso laikų menininkų, turėjusių stiprios įtakos vėlesniam pasaulio meno vystymuisi.

Pilnas jo vardas ir pavardė — Michelangelas di Lodo vico di Leonardo di Buonarroti Simonis. Gimė 1475 m. kovo 6 d. Italijoje, Toskanos provincijos, Kaprezės mieste. Tėvas buvo šio miesto valdytojas.

Michelangelas nuo trylikos metų pradėjo mokytis tapybos ir skulptūros. Jis gerai susipažino su antikiniu menu ir su vėlesniais italų meistrais, ypač su skulptoriaus Donatelo ir tapytojo Giotto ir Masatti kūryba.

Ilgus metus jis gyveno ir kūrė Florencijoje ir Romoje, kur ir šiandien tebėra jo geriausi kūriniai. Florencijoje jis dirbo pagal didikų Medičių šeimos, o Romoje — pagal įvairių popiežių užsaky-

Rhonda Silver, Stephanie Taylor and Diane Miller dainuoja per CBC radio ir televiziją.

mus. Dailininkas buvo labai nepriklausomo charakterio, tiek mene, tiek ir politikoje turėjo savo nuomonę, kuri dažnai nesutapdavo su turtin gy užsakovų skoniu, todėl jis ne kartą skaudžiai susikirsdavo su jais. Michelangelas siekė per monumentalias skulptūras, freskas, statinius išreikšti giliausius jausmus, vidi- nę įtampą. Kaip pats sakosi, jis labai mylėjo žmones, ir tai atsispindėjo jo kūriniuose, kuriuose ypač pabrėžiamas žmogaus didingumas, jo tita niškos pastangos, siekiant išsiveržti iš žemės pančių ir pakilti aukštyn. Daugelyje kūrinių labai išpūdingai išreikštas žmogaus kovos ir likimo tragizmas. Tai atsispindi ir jo kūriniuose — reljefė „Ma dona prie laiptų“, „Kentauro kovą“, šv. Dominiko antkapio skulptūrinės figūros, Bakcho skulptūroje, „Pietojė“ ir vėlesnių metų darbuose — milžiniškoje Davido skulptūroje, Madonoje, „Madonoje Doni“, Juliano II antkapio figūrose (ypač Mozės

figūroje). „Miršančiame belaisvyje“, „Belaisvyje“, Lorenzo ir Džulijeno Medičių antkapioose. Bene žymiausiu jo darbu laikomos Siksto kapelos freskos Vatikane. Tai nepaprastai išpūdingi kūriniai, kuriuose Michelangelas stengėsi perteikti žmogaus dvasinį grožį, jo veržimąsi į laisvę.

Michelangelas buvo maištaujančios, neramos dvasios žmogus, atskirais laikotarpiais aktyviai dalyvavęs politiniame gyvenime. Kai Florencijoje buvo nuverstas didikai ir įkurta respublika, jis buvo paskirtas fortifikacinių darbų vyriausioju inžinieriumi ir dalyvavo miesto gynyboje. Ir vėliau jam teko ne kartą kovoti prieš tiraniją. Todėl ne atsitiktinai jo kūryboje atsispindėjo pažangiosios ano meto visuomenės nuotaikos ir siekimai. Michelangelo kūryba vainikavo Renesanso kultūros pasiekimus.

Michelangelo skulptūra Pieta yra išstatyta New Yor-

TREJOS DEVMERIOS

VEDA DR. GUMBAS

SUMANUS
NAKTIBALDA

Vienas montrealietis, mōgs tās naktimis paužti, turi nepatogumų su žmona, kuri nemēgsta vyro pasivēlavimū grīzti namo. Galiausiai jie su sitarē, kad vyras sugrīš ne vēliau, kaip 12 val. nakties. O žmona, kad nereikētų laiko sekti uždēgant šviesā ir pasiūiūrint į laikrodį, nusipirko laikrodį — gegutę...

Kartą jis vos įžengė pro duris, kai laikrodis pradėjo kuoti. Vyras greit susiorientavo ir, kad žmona girdētų, jog jis sugrīžo 12 val., po trijų gegutės sukukavimų, pats spėjęs dar ir nusikeiktų, atkavė iki dvylikos...

Kai žmona jį rytą paklausė, kada jis grīžo, jis atsakė:

— Manau, tu gi girdėjai, kad gegutė sukukavo 12...

— Taip, aš girdėjau, kad kukavo 12 kartų, bet aš niekad nesu girdėjusi, kad gegutė dar ir nusikeiktų...

BEKALBIS GYDYTOJAS

Visi žinojo, kad Kipras Petrauskas nemēgsta gydytojų. Bet kartą po medžioklės, kurias jis mēgo, peršalo ir turėjo pasikviesti gydytoją. Gydytojas pasirodė jam įkyrus, nes perdaug klausinėjo.

— Greičiau duok vaistų, o ne klausinėk be galo... — ne iškentė Kipras.

— Maestro, — atkirto gydytojas, — jeigu nenori kalbėti tai pasikviesk veterinarių... Tai vienintelis gydytojas kuris nekalba su ligonimis...

ko pasaulinėje parodoje, Vatikano paviljone, atvežta iš Milano katedros.

KNYGOS IŠLEISTOS
LIETUVOJE

Jurgis Lebedys parašė monografiją „MIKALOJUS DAUKŠA“, kurią 1963 m. išleido Grožinės literatūros leidykla. 424 psl. Monografija gausiai dokumentuota. Įdomi sovietinės santvarkos są-

SOVIETINIS
„TEISINGUMAS“

Dėl politinių persekiojimų dešimtys tūkstančių lietuvių išbėgo iš Lietuvos. Kas nesėpė išbėgti, šimtais tūkstančių buvo išvežti į Sibirą arčiau „ne taip tolimus kraštus“ — „didžiąją tėvynę“... Lietuviai, pergyvenę nacių ir bolševikų okupacijas, aiškiai pamatė, kad naciai ir bolševikai — „vienas ir toks pat velnias“.

Prancūzų rašytojas Andre Gide, kaip garsus rašytojas, Nobelio premijos laureatas, Stalino buvo pakviestas pasivėsti į Kusią. Stalinas, po kelionių sugrįžęs į Maskvą Andre Gide klausė:

— Kaip patinka sovietija? Ar labai skiriasi nuo carinių laikų?

— Skirtumas vis dėlto yra, — atsakė Gide, bet nepasake, koks.

Stalinas išgėdė vis dėlto sužinoti rašytojo nuomonę.

— Jeigu norite, pasakysiu: Prie caro jeigu teise socialista ar demokratą, teisėjas sakė: „Tiesa, jis socialistas, bet jis žmogus“. O dabar, kaip girdėti, teisėjas sako: „Jis demokratas, tai jis jau ne žmogus“...

Po to Stalinas Gide daugiau pas save nekviestė, o A. Gide, sugrįžęs į Prancūziją, parašė knygą „Reture de L'URSS“, kurioje išsižadėjo komunizmui ir Stalinui bet kokių simpatijų.

PALECKIS IR RAŠALAS

1933 metais J. Paleckis su B. Dvarionu buvo išvažiavę į Sov. Rusiją. Žmona domėjosi, ką Justinas parašys apie sovietiją. Jie taip susitarė: kiti taip rašyti, kaip kad sovietijoje viskas yra labai gerai, jis negalėsias. Bet jeigu parašysias tuos panegirikus juodu rašalu, tai reikia suprasti teigiamai, bet jeigu parašys raudo rašalu, tai reikia suprasti neigiamai.

Ir Paleckis iš Maskvos žmonai parašė laišką juodu rašalu. Žmona jį perskaitė kaip tikrą dalyką. Tik tai gale laiško jį rado P. S.: „O raudo rašalo taip ir negavau, nors išvaikščiojau visą Maskvą“...

— O visgi?
— Jeigu mane kas šokiruotų, tai tik Borios plepumas. Ar maža, kad kalbame tą patį ištisą darbo dieną?
— Nežinau, bet jeigu žmogus gyvena...
— Tas ir yra, kad beveik negyvena. Tik kalba.
— O tu beveik nekalbi. Bent jau su manim. Vien todėl, kad dabar po darbo valandų?

Ji iš karto suprato, kad pokalbio vingis Pauliui ir netikėtai r nemalonus. Lauritėnas pats neslėpė šito.

— Matyt, pagal tavo, aš esu architektas, bet ne menininkas.

— Pauliau, visiškai nenorėjau tavęs užgauti.
— Pripažistu darbą. Ir — jeigu nori žinoti — tik darbą. Visa kita — niekai, putas...

— Tu dar pirmąją mūsų susitikimo dieną Žvejų kaime lyje užsiminei apie savo profesijos kartelį. Apgailėstaviai, kad režisierius pats stato savo spektaklį, o arhitekto kūrinių neretai stato chaltūrininkai, vertelgos, ir todėl žmonės, įsikeldami į naują namą, nepatiria tikro džiaugsmo. Gal ir kitais žodžiais buvo pasakyta, bet pačią mintį aš prisimenu gerai.

— Ir vėl atsiminimų vakaras? — nelinksmai šyptelėjo Lauritėnas.

Norkutė apsimetė nenugirdusi.

— Aš tuo tikiu. Bet argi vien tai bloga? Kodėl žmonės šaiposi, žiūrėdami į tuos mažalanguis naujusius namus, juokiasi iš visų tų bokštelių, kolonelių? Tu apie tai niekad neužsimeni, tarsi šitos šnekos nepasiektų jūsų. Betgi tai tiesa, taip yra, Pauliau...

— Yra žmonių, kuriems nusispjauti ant Guno ar Čaikovskio. Jie zovada lėktų į jūsų teatrą, jeigu ten vietoje „Culbių ežero“, kvykiant džiauzi, maivytųsi nuogos šokėjos. Kodėl tu dėl to nesijaudini ir nepergyveni?

— Tai, man rodos, neturi nieko bendra.

— Tur! Ir net labai daug! — Lauritėnas buvo beatstumias konjako taurelę į šalį, bet staiga persigalvojo ir vienu mauku išlenkė iki dugno. Jo susinervinimas augo su kiekviena akimirka, tarsi tai, ką pasakė Aldona, būtų jį asmeniškai įžeidę. Ir kalbėti ėmė kažkaip pernelyg greitai, tarsi ne visai būdamas tikras, kad galės viską pasakyti iki pabaigos.

— Reikia žinoti vieną dalyką. Visuomet atsiras tokių, kurie juoksis iš mūsų darbo ir matys jame tikrai trūkumus. Tos tavo Staigaitytės, įvairios buvusios... buvusieji... Argi jie gali suprasti, kodėl šiandien namą puošia kolona, obeliskas? Ir nereikia, kad suprastų! Tai pagaliau ne jiems statoma. Mūsų architektūrai keliamas uždavinys...

„Kodėl jis taip jaudinasi? — šmėkstelėjo mintis Norkutei. — Ką jis stengiasi įtikinti? Mane? O gal... gal save?“ Akimirka prigesusios šviesos išėjo lankytojus, kad atėjė laikas apleisti salę.

Paulius, matyt, susigriebė per daug įsikarščiavęs. Nutilo staiga. Susimastęs, gal net pats to neįsąsčius, ilgai šaukėliu maiše seniai jau atvėsusią kavą.

Bus daugiau.

A. BALTRŪNAS

ROMANAS

Tu mane šauki

28.

Jo kartėlis privertė Aldoną rimčiau pasverti savo mintis. Gincytis vien dėl paties ginčo ji nebejautė jokio noro. Bet kaip paaiškinti Pauliui tai, ką ji jaučia? Nuosirdžiai, be mažiausio apsimetimo.

Kažkada ją sužavėjo Lauritėno išitikinimų tvirtumas. Ji tuomet norėjo matyti jame ir matė, ko taip trūko pačiai. Rodė, tarsi už granito uolos būtų galėjusi atsistoti už jo tvirtų, galingų pečių. Seniai tai buvo, dar Pajūryje...

„Betgi tai netiesa, taip nėra... — beveik su skausmu pagalvojo Aldona. — Tegul ir nuosirdžiai, tikėdamas, bet vis tiek mechaniškai. Gyvenime viskas kur kas sudėtingiau, ir taisyklės paskėsta išlygose, išimtyse...“

— Pauliau, — ji pirmoji nutraukė nejaukią tylą. — Argi neatrodo tau, kad dauguma gyvenimo tiesų daugiau ar mažiau realitavyos? Jų tarpe ir tos, su kuriomis mes patys kasdien susiduriame.

Lauritėnas idėmiai pažūrėjo į Aldoną ir nusišypsojo. Atleidžiai tarsi atsakydamas į naivų vaiko klausimą.

— Ne nemanau. Realitavyos tik tos tiesos, kurių pažinimą riboja dabartinis mokslo išsivystymas. Bet ir tai, kas šiandien realitavyu, rytoj ar poryt taps tikra.

Norkutė papurtė galvą.

— Manęs nesupratai, Pauliau.

— O man rodos, kad tu pati kartais nenori suvokti pačių elementariausių tiesų. Maniera? Liberalizmas? Asmenybės ribotumas?

— Asmenybės... — Aldona lėtai pakartojo žodį tarsi bandydama iš paskirų garsų skambėjimo atspėti sąvokos visumą. — Asmenybės ir aktorė... O iš kur būti jai asmenybės? Šiandien aš vaidinu princesę, — rytoj partizanę, poryt — čigonę ar auklę... Ir kiekvieną kartą mano „aš“ turi organiskai susilieti su vaidmeniu. Kitais aš būsiu niekam tikusi aktorė. Tai pagaliau mano gyvenimas...

— Artistui asmenybės turi būti aukščiau už bet kurį vaidmenį. Tai aksioma. Kiekvieno menininko asmenybės. Dargi dailininko architekto...

Ji nutraukė, nebaigus Lauritėnui minties:

— Kiekvienas menininkas, jeigu nori žinoti, yra tam tikra prasme architektas. Bet architektas — toli gražu ne kiekvienas išlieka menininkas.

— Tai panašu į aforizmą, — nusijuokė Paulius.

— Tai, man rodos, panašu į tiesą, — ne be kartėlio atsakė ji.

Kavinėje pasirodė švytinčios Borios Perminskio veidas. Jis sveikindamasis su pažįstamais, linkėjo į kairę ir dešinę. Pastebėjęs Aldoną su Paulium, irgi draugiškai nusišypsojo. Atsisėdo prie „veteranų“.

Aldona papildė atvėsusios kavos puodukus. Jau kuris laikas stovėjo nejudinti stikluokai.

— Išgerkim, ar ką, — nelinksmai šyptelėjo. — Šneka mums šiandien vis tiek kažkaip nesiklijuoja.

Gretimoje salėje džiazas užgrojo valsą.

Nelaukta ji prisiminė vasarą.

— O pajūryje dabar šalta. Vėjas pučia iš jūros. Sniegas tikriausiai padengė ir kopas ir tiltą. — Aldona pažūrėjo į nuleidusį galvą Lauritėną, siurbtelėjo gurkšnį kavos. — Aš dažnai, Pauliau, prisimenu kopas. Ir tą naktį ant įlankos kranto...

Jis pakėlė akis.

— Pasikvieskim Borią Perminskį ir pradėkim atsiminimų vakarą.

— Tau užėjo noras šaipytis?

— Aš nesišaipau. Rimtai kalbu.

— Tai kam dar Perminskis? Tu nori, kad kas nors prie mūsų prisėstų. Juo labiau Perminskis.

— Jis vis tiek ateis ir atsisės.

Lauritėnas buvo teisus: netrukus, laviruodamas tarp staliukų, atžingsniavo Boria. Pasakęs keletą imantrių komplimentų Norkutei ir pasamprotavęs apie čiličių dainininkės koncertą, Bieliemi greitai kalbą nukreipė į Projektavimo instituto orbitą.

— Brangusis tu girdėjai, ką pasakė šefas apie Klimo projektą? — Tas ir yra, kad nepataikė! Ir iš viso matye, tipinių skyrių bus rimtų pakeitimų. Tu taip negalvoji? Argi?

— Atvirai kalbant, brangieji, pavydžiu aš jums. Nieko nėra tikresnio, kaip draugystė tarp vyro ir moters. Ir jei gyvenime man reikėtų patikėti kam nors didžiausią paslaptį, ją patikėčiau vien moteriai. Faktas.

— Faktas abejotinas, — šyptelėjo Lauritėnas. — Ypač, kada tai tvirtina užkietėjęs viengūnis.

Boria suglumęs pritilo. Paskui staiga atsiminė turįs neatidėliotiną reikalą į matematikos profesorių, atsisveikino ir grįžo prie „veteranų“.

— Išsėdė?

Lauritėnas papurtė galvą:

— Boria nepratęs įsiseisti.

Pauliaus balse slėpė vos juntama ironija.

„Jis nemėgsta Perminskio. Dargi gero žodžio niekad nėra apie jį pasakęs, — pagalvojo Norkutė. — Ir kodėl? Ne patinka jam Perminskis kaip žmogus? Kaip architektas? Profesinės tarpusavio varžybos...“

Teatre nebuvo naujiena, kad artimo amplua ir meninio pajėgumo artistai, nežiūrint malonios šypsenos ar viešai pasakyto komplimento, širdyje vienas kitam puoselėjo aitrų varžovo jausmą. Bet čia, architektūroje, rodos, visiems buvo plačiausiai veiklos plotai. Bent jau toks išpūdis buvo susidaręs jai iš iškėčių Lauritėno užuominų.

— Tu nusistatęs prieš jį? — paklausė Norkutė, tebegalvodama apie Perminskį.

— Ne.

Čikagos lietuvių operos

SOLISTE

PRUDENCIJA BIČKIENĖ

koncertavo Montrealyje gegužės 2 d.

Ne dažni pas mus solistai, atvykusių iš kitur, nes Montrealis — tolimoje Amerikos šiaurėje; šiauriau jau nėra žymio kultūrinio punkto. Montrealis ypač sunku pasiekti ansambliams. Todėl P. Bičkienės atsilankymas buvo mieliai sutiktas ir gana gausiai publikos atlankytas, nors diena nebuvo palanki, nes gegužės 2 d. — kilnojimosi diena, kada daugelis žmonių keičia butus.

NMP Seserų dešimtmečio minėjimo proga buvo gera proga atvykti į Montrealį. Ir Montrealio lietuviams buvo žinoma ją išgirsti.

P. Bičkienė scenoje labai gražiai atrodė. Scenoje ji moka laikytis. Jaučiama scenos patirtis. Ji jau Vilniuje dalyvavo operoje.

Solistė koncertui pasirinko įdomią ir rimtą programą.

Pirmoje dalyje buvo grynai lietuviški, daugiau naujiesiems kūriniams, arba lietuvių liaudies tematika parašyti kūriniai: J. Tallat-Kelpšos Liaudies daina, J. Sarpalio Duk ružėlė, A. Mikulskio Už upelį ir V. Jakubėno poemėlė Gėlės iš šieno, K. Binkio žodžiams. Kūrinių išpildymas rimtas, jaučiamu saiku. Įdomu, kad vienu dalykų taršana buvo gerai, kitų gi nepakankamai aiški. Bendrai, diktūra turėtų būti aiškesnė.

Debussy arija su recitativu iš „L'Enfant Prodigue“ stovėjo atokiau nuo kitų kūrinių. Jis ir yra savaimingasis, mažiau sutampas ir prietampas. Solistė dainavo jį prancūziškai, bet lietuviškai publikai praktiškiau yra dainuoti lietuviškai, nes koncertui svarbu ir žodžius suprasti, ne tik tiktai muziką. Dainavimas originalo kalba baigia dienas.

A. Puccini — iš op. „Džani Skiki“ ir R. Leoncavallo Nedos arija iš op. „Pajacai“ prasmingai buvo sukeisti V. K. Banaicio operos „Jūratė ir Kastytis“ arijas nukėlus į galą ir tuo atidavus pirmenybę mūsų žymiam kompozitoriui. Ir tai buvo įdomiausi dalykai. Dainininkai Puccini ir lengvai kolaratūriškai gražiai Leoncavallo Nedos ariją solistė išpildė žymiu mokėjimu ir patirtimi.

J. Kardelis.

NIAGAROS PUSIASALIS

NIAGARIEČIAI PRAŠO!

Kai kiekvienais metais su pavasario atbūndančia gamta su žydinčiomis gėlėmis prazysta ir mūsų padangėje lietuviška gyva, atsiranda žadinti jėga, kuri nupurto žiemos apsnūdimą ir iššaukia veiklą. Tą jaučiame ir šiais metais apylinkės bendruomenėje. Per visus metus nerengusi didesnio parengimo, suma ne pavasarį išeiti į platesnes ribas, padaryti ką nors didesnio, geresnio bei patriotiškesnio. Geresnės pasėkoms atsiekti, sutarė su vietos SLA kuopa, viena iš gausesnių vietos organizacijų. Ir neapsiriktą. Gegužės 16 d. į Niagara pusiasalį atvyksta didelis būrys jaunimo su „Atžalynu“ parodyti visiems mačiušiams ir nemačiusiems visad žavingą lietuvišką patriotišką dramą.

Kuomet atsiranda darnus organizacinis bendradarbiavimas, bet koks darbas pasidaro ne sunkus bei pakeliamas didesniems užsimojimams. Prašome tik mūsų visuomenės vieningos ir gausios paramos, o ypač kad šių Niagaros pusiasalio pavasario iškil

nių gaunamas pelnas skiriamas mūsų jaunimo didžiajam reprezentaciniam tikslui — iškelti visų lietuvių gerą vardą. Tai įvykis, kurio negalima praleisti negirdomis ir be paramos jo įvykdymui.

Mes, niagariečiai, norime tą įvykį pabrėžti kitu keliu, tik žinoma norime tam visų kitų pritarimo ir tikime, kad mūsų pirmasis pavyzdys bus suprantas kaip svarbus ir visų įvertintas prideramai ir vieningai.

Iš rengėjų pusės yra stengiamasi paruošti kuogeriausiai ir prieinamiausiai, kad visi svečiai pilnai būtų patenkinti. Didžiulė salė, pirmos rūšies orkestras, geriausias vaidinimas, malonus aptarnavimas ir kiti nuotaikingiausi įvykiai.

Tad bendruomenės valdyba ir SLA kuopa dar kartą prašo tautiečius šį kultūrinį lietuvišką reikalą paremti savo dalyvavimu. Atvykti š. m. gegužės 16 d. į kultūrinį vakarą Canadian Legion salė, 111 Church St. St. Catharines, Ont. Valdyba.

KULTURINĖ KRONIKA...

Atkelta iš 4-ro psl. gienė. Atseit, be politruko pats autorius, nors jo pavadė įrašoma, kaip autoriaus, vybė: Lebedys monografiją parašė, bet redagavo... J. Gri tačiau jį redaguoja dar politrukas. Taigi, net mokslinei literatūrai įvesta cenzūra — im primatur. Kieno gi tada atsakomybė — autoriaus, ar politruko, cenzoriaus?

L. Gineitis parašė monografiją „KRISTIJONAS DO NELAITIS IR JO EPOCHA“. Monografiją išleido politinės ir mokslinės literatūros leidykla 1964 m. 384 psl. Šita monografija cenzūravo jau net du cenzoriai — E. Brazaitis ir „atsakingasis redaktorius“ K. Doveika. Kuriam tikslui tada skelbti L. Gineito pavidė, jeigu už turinį atsakingas „atsakingasis redaktorius“? Neabejotina, kad cenzorių virtinė daug ilgesnė, negu šie du oficialiai įrašytieji. Tai reikia įsivaizduoti, kokiais keliais eina lietuvių raštija, siautėjant Mas kvos imperialistų gaujoms Lietuvoje...

Kazys Boruta parašė „JURGIO PAKETURIO KLAJONES“, kurias iliustravo Algirdas Steponavičius, 280 psl. Išleido Grožinės literatūros leidykla 1963 metais. Redaktorius kažkoks A. Paraščiakas. Taigi ir grožinė literatūra cenzūruojama. Ir suprantama. Nes kai pasirodė jo gi, Kazio Borutos, „Baltaragio malūnas“, buvo triukšmo. Kalbama, kad knyga buvusi konfiskuota, nes joje save atpaži

ņės... Lietuvos okupantas. Na, tai dabar, žinoma, Borutos knyga ėjo „per šerengą“ ir gerokai išvėtyta. Įdomiau, kas joje ne Borutos? Galima tačiau būti tikriems, kad knyga įdomiai parašyta. Ji sodriai persunkta liaudišku humoru. Pabandykite iš šios knygos kaiti ką duoti. Ilgai ne teks laukti.

ŠOKIŲ KONKURSAI

vyko Vilniuje operos teatre. Dalyvavo apie 2000 rajonuose atrinktų geriausių šokėjų — liaudies šokio, klasikinio baleto, estradinio ir pramoginio šokio konkurentai.

LEIDINIAI KITOMIS KALBOMIS

Rusiškai išleista I. Korsakaitės grafiko I. Kuzminkio kūrybos apybraiža. Justino Marcinkevičiaus „Pušis, kuri juokėsi“, išleista bulgarų kalba.

ESTŲ DIRIGENTAS — VOKIETIJOS STIPENDININKAS

Daugiau kaip 10 metų Bogotoje, Kolumbijoje kaip filharmonijos dirigentas dirbęs estų muzikas Olav Roots gavo Fed. Vokietijos Pasiuntinybės Kolumbijoje stipendiją studijų kelionei po Vokietijos miestus. Jis šiais metais lankėsi Fed. Vokietijoje ir studijavo vokiečių muzikinį gyvenimą, vokiečių orkestrų veiklą, susipažino su archyvais ir pan. E.

Apie gamtą gerą knygą parašė R. Budrys vardu „Kana petas šienpjovys“.

JOE'S BUTCHERY & GROCERY

J. LAURINAITIS
ALUS IR ĮVAIRIAUSI MAISTO PRODUKTAI.
ILGAMETIS PRITYRĘS SAVININKAS SVIEŽIŲ IR RŪKYTŲ DESRŲ GAMYBOJE.
VISKĄ PRISTATO Į NAMUS ARBA Į PARENGIMŲ VIETAS.
PRISTATYMAS GREITAS IR SAŽINGAS Į VISAS MIESTO DALIS.
1918 FRONTENAC ST. Montreal. LA 4-0209.

Tel. 525-8971
Tony's Photo Studio
PORTRETAI - VEDYBOS - KRIKSTYNOS
SUKAKTUVES - MAZAMECIAMS
ĮVAIRIOS PROGOS
1920 Frontenac St. Montreal, P. Q. T. Laurinaitis

LaSALLE AUTO SPECIALIST Reg'd

SAV. G. DESROCHERS
Taisau ir dažau lengvas mašinas
7717 GEORGE LASALLE, QUE.
(Priešais „Nepriklausomos Lietuvos“ redakciją)
Tel.: garažo 366-0500
namų 366-4203

WELLAND, Ont.

APYLINKĖS VALDYBOS ATSAKYMAS

Korp-joj, talpintoj T. Ž. Nr. 18, 1964. IV. 30 d. dėl „parapijos 15 d. minėjimo kito poseazio“, kuris patvirtino šventės datą VI. 20 d. ir š. m. balandžio 19 d. vienbalsiu nutarimu, atšaukė Wellando Apyl. V-ba, lyg kažkur girdeca, kad ji buvo numatę tą pačią dieną rengti Wellande Jonines.

Mielai p. šventės rengėjai. Nepriestariaujame jūsų nutarimui, išskyrus vieną slemiamą tiesą, kad ne mes, bet jūs numatėte, tą pačią Joninių dieną šventei rengti. Jeigu drįstama įžeidinėti ir skelbti, kad buvo mūsų tai numatyta, esame priverstos atsakyti irgi per spaudą.

Apyl. V-bos ruošiamos Joninės Wellande buvo žinomos netik šventės rengėjams, bet visiems pusiasalio gyventojams ir spaudos skaitytojams iš pat pirmosios korespondencijos T. Ž. Nr. 29, 1963. VII. 18 d., taip pat, ir Nepr. L. pranešimų.

Ten pat buvo ir kreipimasis į visas pusiasalio organizacijas, prašant tą dieną nedaryti kitų parengimų. Po to buvo talpinta visa eilė Joninių koresp. T. Žib. ir N. L. savaitraščiuose.

Valdyba, paskelbusi Jonines Wellande, neužbėgo niekam už akių, nes nei pranešimuose, nei spaudoje tuo laiku nebuvo jokios žinutės, dėl dabar VI. 20 d. ruošiamos parapijos šventės.

Pirmoji šventės koresp. pasirodė lygiai už vieno mėn. laiko po Joninių paskelbimo Wellande, t. y. 1963. VIII. 15 d. T. Ž. Nr. 33. Anksty-

vesnės korespondencijos nelietė minimos parapijos šventės, bet įvairias Jonines, ruošiamas St. Catharines, Merriton salėje. Apie tai buvo skelbta lietuviškų pamaidų metu Wellande 1963. VII. 14 d. ir spaudoje T. Ž. Nr. 29, 1963. VII. 18 ir Nr. 30, VII. 25 d.

Šitas sąmoningas Wellando Apyl. V-bos sąsymas, tiek veikloje, tiek parengimuose, nesiderina su tiesa ir pasirengimu padėti, bet griauti.

Mūsų moterų v-ba tyli, nežiūrint, kad jos pastangomis sukurti darbai yra išpildomi ir dedami į kitų veiklos nuopelnus, bet tą liudija nuotraukos dėl šeštadieninės mokyklos, kurios gal nepritilps ruošiamoje veiklos apžvalgoje.

Jau dešimt mėnesių, kaip reklamuojamos Joninės Wellande per lietuvišką spaudą, bet tie, p-nai, kurie antręjį pasirinko tą pačią VI. 20 d. šventei skelbti, nesiteikia to žinoti ir sąmoningai tyli. Jau dešimt mėnesių, bet šventės rengėjai nerado reikalo tartis su Apyl. V-ba ir bandyti sutvarkyti sau norimus reikalus.

Jeigu tokiais nutarimais išsireiškimas bandoma sunie kinti Apyl. V-bą išstumiant ją iš visapusiškai sutvarkytų ir tiek darbo įdėtų Joninių parengimo, tikrai įvyktų isto rinė diena pusiasalyje.

Per 16 metų lietuviškos veiklos pusiasalyje, ruošiamos parapijos metinės ir dešimtmečio šventės, niekad ne supuolė su ruošiamom Joninėm birželio mėn.

Apyl. Valdyba.

SUDBURY, ONTARIO

RADIO VALANDĖS APMOKĖTOS

Juozas Venslovaitis, nuširdus bendruomenės narys apmokėjo lietuvišką radio valandėlę, kuri bus transliuojama, lapkričio mėn., kariuomenės šventės proga. Visos radijo valandėlės per šiuos metus yra jau užimtos ir jų menatai yra šie: Petras Jutelis, St. Krivickas, Antanas Gatautis, Juozas Venslovaitis ir Povilas Jutelis. Visiems širdingas lietuviškas aciu.

Povilas Jutelis, pasižymėjęs lietuviškoje veikloje, „Geležinis vilkas“ sporto klubo finansų sekretorius per CH NO radio stotį apmokėjo lietuvišką radio valandėlę, kuri bus transliuojama Naujųjų metų proga.

1964 m. pradžioje Sudburio lietuvių b-nėi yra nelaiminga. Labai daug atsirado sergančių. Dalis jau grįžo iš ligoni-

nių, bet dar nemažas skaičius tebesigydo. L. B. Valdyba visiem linki kuo greičiau pasveikti.

Visus tėvus prašome kuo greičiau savo jaunimą registruoti vasaros stovyklai, kuri įvyks Villa Maria vasarvietėje, š. m. rugpjūčio 3—15 dd.

Paskutinis prašymas visų b-nės narių, kaip galima greičiau grąžinti b-nės nuosavbės išsigijimo pasižadėjimo lapelius užpildytus, ar tuščius. Tie, kurie dėl kurių nors priežasčių yra negavę ar pametę, naujų pasižadėjimo lapelių gali gauti L. B. Valdyboje.

Liet. B-nės Valdyba. Irena Mikšaitė, mokyklų iškalbos konkurse laimėjo pirmąją vietą ir gavo premiją. Apie jos parodytus gabumus gražiai parašė vietinis laikraštis The Sudbury Star.

Telefonas 768-6679

WINDSOR

DRY CLEANERS & DYERS CO. LTD.

Valome visokius drabužius ir kitą Jūsų namų apyvoką.
Savininkai:
A. Keršys, P. Petrulis, P. Keršulis, A. Greibus.
1205 CHURCH AVE., Verdun, Montreal.

A. NORKELIŪNAS

Commissioner of the Superior Court of Montreal

MONTREAL ENTERPRISES REG'D

VISŲ RŪŠIŲ DRAUDIMAS.

6695—35-ta Ave., Rosemount (kamp. St. Zotique)
Montreal 36, Que. Tel. RAYmond 7-3120.

ME 7-6727

DE LUXE CLEANERS

Sav. P. RUTKAUSKAS

117—6th Avenue, Lachine.

BELLAZZI-LAMY, INC

DO 6-6941 7682 Champlain Blvd. LaSalle
Įvairi medžio statybinė medžiaga. Durys, langų rėmai.
Insuliacija, Ten - Test, Masonite, statybinis popieris.

M. MAČIUKAS

VYRIŠKŲ IR MOTERIŠKŲ RŪBŲ
SIUVĖJAS

AUKSTOS KOKYBĖS RANKŲ DARBAS
ANGLIŠKOS IR ITALIŠKOS MEDŽIAGOS
Kostiumų kainos (su vienu kelnėm) \$65, \$75, \$85 ir \$95.
Atskiros kelnės nuo \$15 iki \$25.
79 ir 81 St. Zotique St. E.
Tel. CR 7-0051. MONTREAL.

SIUNTINIAI

visų rūšių pačių klientų supirktų daiktų ir per Angliją ir Daniją pagal esamus pavyzdžius, visi apdrausti, per JANINĄ ADOMONIENĘ.
Kreiptis: 1674 Couvrette St., Ville St. Laurent, Montreal, P. Q. Tel. RI 4-6940

BALTIC WOODWORK CO.

DAROMOS ĮVAIRIOS DURYS, LANGAI, VIRTUVES KABITAI, IR KITI ĮVAIRŲ MEDŽIO DIRBINIAI.

K. KIAUŠAS ir J. ŠIAUČIULIS.

Adresas: 547 Lafleur Str., LaSalle.

Montreal, P. Q.

Tel. DO 6-3884.

Baltica Investment Corp.

Autorizuotas kapitalas \$ 120.000
J. Skučas, Prez. RA 2-6152 6966—44 Ave. Rsmt.
Superkame sklypus ir žemę Montrealyje bei apylinkėse.
Už indėlius mokame 8% dividendą.

ST. CATHARINES, ONTARIO

TEGUL KALBA FAKTAI

Trumpai atsakau į Jono Deinerio korespondenciją, tilpusią „NL“ Nr. 16 š. m. IV. 15 d. — „Ruošiantis 15 metų vienuolyno ir parapijos su kakties minėjimui“.

Netaip yra p. J. D., kaip paskelbėte suminėtoje korespondencijoje. Kad kalbėjai su Tautinės S-gos skyr. atstovu K. Žukausku, yra taip, nes aš tuo metu buvau skyr. v-boje. Wellando Tautn. s-gos skyr. 1963 m., ruošiant Wellande Jonines, buvo pasiūlytas Niagaros Pusiasalio skautams loterija ir visą gautą peiną pasiimti. Pelnas garantuotas apie porą šimtų. Tačiau skautai šia parama negalėjo pasinaudoti dėl trukdymų. Tarp Wellando T. S-gos ir Skautų rėmėjų vadovų nutrukus ryšiams, minima salė perėmė Wellando B-nės V-ba, kuri tuojuo po salės iš nuomavimo 1963 m. liepos m. 24 d. NL Nr. 30 paskeibė, kad 1964 m. birželio 20 d. ruošia tradicines Jonines ir t. t. Žymiai vėliau pasirodė spaudoje žinutė, kad tą pačią dieną ruošia parapija savo metinę šventę Merritton Community Centre salėje.

1963 m. rugsėjo mėn. sąryšyje su ruošiamą parapijos švente spalio m. 12 d. prieita prie susitarimo su vienuolyno v-kui Tėvu B. Mikalauskas ir St. Catharines B-nės v-bos kad, dėl darnesnio sugyvenimo su vienuolyno v-kui (kur buvo pasigendama iš T. B. Mikalausko) patenkinti T. B. Mikalausko pageidavimą, perkelti KLB Krašto sesiją iš Delhi į St. Catharine. Pasirašius raštišką bendradarbiavimo raštą, buvo jaučiamas glaudus bendradarbiavimas. Kas lietu Wellando B-nės korespondenciją apie rengiamas tradicines Jonines 1964 m. birželio 20 d. iškėliau minime posėdyje kaip B-nės atstovas ir diskutavome su parapijos atstovais pasirašiusiais susitarimo raštą. Kreipiausi asmeniškai į Tėvą B. Mikalauską, kad neitų į konkurenciją prieš Wellando B-nę, nes tas įneš nesantaikos tarp lietuvių. S. Janušonis ir

tai labai reagavo ir patarė vienuolyno v-kui T. B. Mika lauskui pasirinkti kitą datą ruošiant parapijos šventę. S. Šetkus taip pat pareiškė, kad nėra jokios kalbos ruošti parapijos šventę kuri sutampa su Wellando B-nės paskelbta data. Tėvas B. Mikalauskas motyvavo, kad Wellando B-nės v-ba jau griūva ir jo žiniomis du iš v-bos pasitraukia. Reiškia ir vėl Joninės bus ruošiamos K. Žukausko. Kaip atrodo, iš B-nės v-bos pasitraukė du nariai, bet v-ba tęsia B-nės veiklą. Žukauskas išvyko į JAV, bet Niagaros pusiasalyje pasigendama darnaus sugyvenimo.

Kaip atrodo, S. Janušonis visai nežinojo iki 1963 m. rugsėjo m. apie ruošiamą parapijos šventę 1964 birželio m. 20 dieną.

Rengiant parapijos šventę, kuri sutampa su B-nės rengiamomis Joninėmis toje pačioje parapijoje, yra labai negerai.

Prieš kiek laiko J. Deineris buvo gana aktyvus skautų veikloje. Kada vienuolyno v-kas uždarė skautams salę, kur skautų tėvai ją pastatė, prisidėdami darbu ir lėšomis, J. Deineris tame kritiškame momente ėmė organizuoti lėšas pasamdyti salei pasveitimaučius užmokėti. J. Deineris, lankydamas lietuvių, apibūdino kritišką skautų padėtį, susilaukė didžiausią paramą iš B-nės narių ir galėjo tęsti repetitijas, ruošdami jaunimą tautinei veiklai. J. D., kaip patarlė sako, „nepa-meskelio delio takelio“. Remkime B-nės veiklą, nes B-nės veikla yra didžioji jėga tautiško išlaikyme išeivijoje. Wellando B-nės rengiamos tradicinės Joninės, kurios įvyks birželio m. 20 d. Stephens salėje, Welland, Ont., yra remiamos ta prasme, kadangi B-nės V-ba žymiai anksčiau pasiskelbė. Remkime B-nės veiklą ir dalyvaukime š. m. birželio 20 d. rengiamose Joninėse St. Stephens salėje Welland, Ont.

Su pagarba

Pranas Dauginas.

VANCOUVER, B.C.

PUIKIAI PAVYKĖS SPAUDOS BALIUS

Š. m. balandžio mėn. 25 d., šeštadienį, Vancouverio Lietuvių Kultūros Būrelio ir B. C. Lietuvio redakcijos bei administracijos pastangomis buvo suruoštas šaunus Spaudos balius. Vancouverio lietuviams tai buvo pirmas toks subūvimas, kuris savo jaukumu ir įvairumu patiko labai atsilankiusiems. Visiems buvo kaž kas „nauja“. Programoje, kaip to vakaro sensacija, buvo balius karalienės, Princesės ir kūmų B. C. lietuvių laikraštukui - biuleteniui, rinkimai. Rinkimuose visi aktyviai dalyvavo. Programos

pranešėju buvo pakviestas A. Kaulius, mūsų jaunosios kartos atstovas. Kūmai buvo išrinkti p. Z. Kaulienė ir p. M. niotas. Krikšto „apeigas“ atliko balius vadovas F. Valys. Baliaus karalaite buvo išrinkta B. Kauliūtė, o princėse — p. Baronienė. Abi buvo entuziastingai pasveikintos ir apdovanotos.

B. C. Lietuvis ir Vanc. Liet. Kultūros būrelis nuoširdžiai dėkoja visiems atsilankiusiems ir parėmusiems kultūros būrelio pastangas sukelti kiek pinigų laikraštuko-
~~~~~

Lietuviai advokatai
NEIMAN, BISSET
& SEGUIN

Barristers, Solicitors,
Notary Public.
35 Heyden Street
(netoli Bloor ir Yonge)
Toronto 5, Ont.

Tel. Office WA 4-9501
Res. BE 3-0978

A. E. Mc KAGUE, Q. C.
Barrister and Solicitor

Advokatas ir Notaras.
Tel. EM 4-1394, EM 4-1395
1008 Northern Ontario Bldg.
330 Bay Street.

TAUPLYK IR SKOLINKIS
TORONTO LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVE

„PARAMA“

Būstinė: LIETUVIŲ NAMAI

1129 Dundas St. West, Toronto 3, Ont., tel. LE 2-8723
Už depozitus „Parama“ moka 4½% vieton 4¼% ir už asmenines paskolas „Parama“ ima 7% vieton 7½%.

Už paskolas ir — morgiūsus — 6½%.

Paskolos mirties ir invalidumo atveju apdraustos.
Visų narių gvybė apdrausta santaupų dydyje, bet ne daugiau \$ 2,000.00.

„Paramos“ nariais gali būti kiekvienas lietuvis, gyvenantis Kanadoje.

Kas o valandos:

dienos metu nuo 10 val. iki 1 val. 30 min. kiekvieną dieną, išskyrus sekmadienius; šeštadieniais nuo 9 val. iki 1 val., o vakare nuo 4 val. 30 min. iki 8 val. 30 min. tikrai pirmadieniais ir penktadieniais.

BŪKIME SVEIKI

SUJAUDINTA ŠIRDIS

Prof. A. Miasnikov

Gydytojams kova su širdies - kraujagyslių susirgimais — problema Nr. 1. Visose pasaulio šalyse širdies - kraujagyslių sistemos ligos dabar labiau paplitusios, negu susirgimai vėžiu, tuberkulioze, infekcinės ligos. Prieš laikinę žmonių senatvę, darbingumo praradimą, didelį materialinį nuostolį valstybei — štai ką neša šios ligos. Hipertonija, aterosklerozė ir miokardo infarktas — tai 80 proc. visų širdies-kraujagyslių susirgimų atvejų. Jie kombinuojasi: neretai hipertoni-ja sukelia aterosklerozę, koronarinių nepakankamumą, su komplikuoja miokardo infarktu. Tai gana niūrus trio, ir į kovą su juo dabar stoja gydytojų pajėgos.

Ši problema medicininai iškilo visiškai neseniai. Dar prieš 40 metų aš mačiau tik atskirus miokardo infarkto ir hipertoniškos atvejus. Miokard infarktas pirmą kartą buvo aprašytas tik 1910 m. O dabar sergančių infarktu kiekvienas žino.

Kodėl šitos ligos dabar paplitusios?

Esama įvairių požiūrių. Ypač vertos dėmesio dvi teorijos ir jos, labai galimas dalykas, nepaneigia viena antros.

Mūsų laikai kupini sudėtingų subtilių nervinių pergyvenimų. Industrializacija, mechanizacija, gyventojų augimas miestuose sukuria naujus žmogaus organizmo santykius su aplinka. Reikia daugiau santūrumo, psichinio - emocinio ištępmo.

Gyvūnijos, taip pat ir primityvių žmonių bendruomenės formų dėsniui reikalauja iš organizmo tiesioginių, fizi- nių reakcijų: arba bėgti nuo skriaudėjo, arba pulti jį. „Trijų muškietininkų“ laikais visi konfliktai būdavo sprendžiami špagu.

Kaip į nuoskaudą reaguoja civilizuotas žmogus? Jis turi užgnaužti savo emocijas. Dėl šio jausmo nuoskaudos išlieka ilgiau ir kankina- mai jį persekioja: Emocijų įtępmas nesumažėja, nes fizinis aktas neatliekamas. Čia visa „bloginė“. Žinau pa- gai pavaiškiojus, padirbėjus gal save: supykus energin- fizi- nį darbą — iš karto pasi- doro lengviau.

Kodėl reikalingas fizinis išsivokojimas?

Raumenų įtampa ir kraujau-

gyslių tonusas sukurduoti. Kraujagyslės išsiplėčia, kad geriau maitintų dirbančius raumenis, padidėja kraujo spaudimas. Bet kokio fizinio akto metu kraujyje susikau- pia adrenalino. Raumenims padirbėjus, kraujo spaudimas tuojuo sumažėja, auren- lina „sudega“. Jeigu po emo- cinio akto neseka fizinis, adre- nalinis lieka neišnaudotas, kraujo spaudimas lieka padidėjęs ir nesumažėja. Šis ak- tas, iš pradžių fiziologinis, vėliau tampa patologinis ir pagaliau susergama.

Pastebėta, kad tokios reak- cijos nėra būdingos visiems žmonėms. Nusilpusio organ- zmo žmonėms — isterikams, neurasteni- kams — nesusida- ro hipertoniškos būklės. Hipertoni-ja suser- ga stiprius, kūry- bingus, darb- ingus, valingus, san- turus žmones.

Antroji, biocheminė teorija tvirtina, kad tas blogybės su- kelia mūsų netaisyklingas maitinimasis, kuris sutrūkdo medžiagų apykaitą. Atero- sklerozės atveju kraujyje pa- gausėja cholesterolino. Jis žmo- gaus organizme pagamina- mas iš riebalų. Vadinas, rei- kia ne tik nevertoti su mai- tu bereikalingo cholesterolino, bet ir riebalų.

Tarp kita ko, pastarojo me- to mokslo pasiekimai ro- do, kad kaltas ne tik choles- terinas, bet ir kiti kraujo būs- lės, jo baltymų sudėties sutri- kimai. Ištirdami vidiniame kraujagyslių paviršiuje, cho- lesterinas ir kitos medžiagos sudaro tam tikras plokšteles, kraujagyslių spindis sumažėja. Tai trukdo tekėti kraujui, atsiranda trombozė. Sergant širdies kraujagyslių trombo- ze, esant jų aterosklerozei, dalis širdies raumens negau- na kraujo ir smarkiai paken- kiama. Tai ir yra miokardo infarktas. Panašūs pakitimai gali įvykti ir sergant hipertoni- ja. Pavyzdžiui, jei taip pat būdingas polinkinis į choles- terino pagausėjimą kraujyje. Hipertoniškos atveju organi- nių pakenkimų kraujagyslė- se dar nėra, bet funkcinės ir biocheminės prielaidos jau pa- sireiškia. Šia prasme į ją ga- lima žiūrėti kaip į ateroskle- rozės priešstadiją. Biochemi- nė teorija neretai problema suprastina. Galima pagalvoti, kad norint išvengti ateroskle- rozės, tereikia laikytis dietos.

Deja, nėra visa tai taip pa- prasta.

Bus daugiau.

GRĮŽO IS AUSTRALIJOS

su žmona p. Vyt. Diakas ir mano Vancouveryje pasto- viai įsikurti.

Australija jam labai pati- kus ir ten esą daug geres- nės ir lengvesnės darbo sąly- gos, bet dėl tolimo atstumo nuo giminių, turėjo sugrįžti.

JUOZAS AUDENAS

Ekonomistas
Tarpininkauja Mutual Funds investavimams:
109 Warwick Street
Brooklyn 7, N. Y.

LIETUVIAI ATIDARĖ NAUJĄ AUTOMOBILIŲ

ATSTOVYBĘ

R. R. 3, Bolton, Ont. Tel. Bolton 857-1030
Parduodami: CHEVROLET, CHEVELLE, CHEVY II,
CORVAIR, CORVETTE (sportinis) ir OLDSMOBILE
automobiliai bei CHEVROLET sunkvežimiai.

Taip pat parduodami naudoti automobiliai ir priimami kaip trade-in.

Visais automobilių reikalais kreiptis:

Atstovybė yra prie plento, į pietus nuo Bolton miestelio, ir turi didelį parodomąjį kambarį (show room) bei atsarginių dalių sandėlą. Taip pat atliekami mechaniški pataisymai.

JUOZAS STALIORAITIS

Namų tel. RO. 2-2407 Tel. Bolton 857-1030
Telefoniniai pasikalbėjimai iš Toronto apmokami Albion Motors Ltd. pasakius „collect charge“.

Montrealio ir kitų tolimesnių vietovių pirkėjams kainas duodame paštų ir automobilių pristatome tiesiog iš Oshawos arba iš sa- vo prekybos.

Mūsų kainos žemiausios: naujas, pilno dydžio 1964 m. Chevrolet, tik \$ 2298.85. Imokėjus \$ 298.85, balansas išsimokėjimui tik \$ 18.72 į sav. 2 metų — 2400 mylių garantija. Rašykite lietuviškai arba angliškai.

SAULT ST. MARIE, ONTARIO

SĖKMINGAS MOTINOS DIENOS MINĖJIMAS

„Laisvame krašte žmogus gyvena, bet visticie esi dole- rio vergas“, murmėjo šios ko- respondencijos autorius ati- dirbęs fabrike 9 pamainas vie- toje normaliai savaiteje 5-kių po 8 valandas pamainų ir to- dėl negalėjęs dalyvauti Moti- nos dienos minėjime. Tačiau surinkęs žinių.

Motinos dienos minėjimas mūsų kolonijoje įvyko gegu- žės 2 d. ukrainiečių salėje.

Paskutinius porą metų vi- si mūsų kolonijoje minėjimai įvykdavo be jokios progr- mos, o būdavo pasitenkina- ma ir šokiais ir bufetu su išgėrimais. Gi šiam minėji- mui parengti buvo pakviesta tautietė Jadvyga Staškūnienė, kuri su mūsų jaunąja kar- ta dirbo daug neapmokamų bei kantrybės reikalaujančių valandėlių.

Gi savanorės mūsų lietu- viškos šeimininkės šiam po- būviui paruošė daug ir ska- nių užkandžių.

Šie du iš anksto išrekl- muoti dalykai sutraukė nuos- tabų svečių pobūvio dalyvių. Susilaukta svečių net iš Wa- vos ir nemaža svetimauciu- svečių — daugiausia brolių latvių.

Minėjimo programa susi- dėjo iš paskaitėlių, seniau- sios ir daugiavaikės motinų pagerbimo ir mūsų jaunųjų atžalų pasirodymo, kurį su- dūrė eilėraščiai, šokiai, akordeo- no muzika ir kt.

Programa baigėsi gėlių ir dovanos meninės dalies pa- rengimo vadovei J. Staškūnei nei įteikimu. Toliau vyko be- ndros jaunimo ir senimo vai- šės, kurios nusitęsė ligi 9 v. vakaro, o tada, jaunimui išsi- skirčius namo, senimas, gro- jan gerai muzikai, leido vaka- rą.

Laikė šokių buvo įvykdyta loterija, kurioje, visų nuste- bimui ir pasitenkinimui, lai- mėjojais daugiausia buvo sve- čiai iš kitur ir svetimaučiai.

Visas rengimas ir pobū- vis sutraukęs rekordinį daly- vių skaičių, skaitomas labai pavyksiu.

DIDESNIŲ ALGŲ IR PIGESNIO PLIENO!

Didžiausioje miesto darbo vietėje „Algoma“ plieno fab- rike, kuriame dirba keliasde- šimt mūsų tautiečių, dabarti-

nė darbo sutartis baigiasi rug- pjūčio 1 d. Derybos naujai darbo sutarčiai sudaryti tar- pe plieno darbininkų darbo unijos ir fabriko vadovybės prasidės jau birželio mėn. Ti- kimasi gauti atlyginimo pakė- limą, o tuo pačiu laiku bus reikalaujama sumažinti plie- no kainą, nes Montrealyje įvykusios visos Š. Amerikos plieno darbininkų unijų suva- žiavimo paskelbtais duomeni- mis, paaiškėjo, kad Kanados plieno darbininkai vieną plie- no toną pagamina per trum- pesnį laiką ir su mažesniu žmonių skaičiumi, o už tos vienos plieno tonos pagami- mą Kanadoje darbininkams sumokama \$23.04, gi JAV-se tas pats darbas kaštuoja \$31. 96. Dabartinis „Algomos“ darbininkų valandinis atlygi- nimas yra nuo \$2.11,5 (šlavi- ko atlyginimas) ligi \$ 3.74. (Vidutiniškas atlyginimas yra apie \$ 2.50 valandai), o JAV plieno darbininkai už to- kius pačius darbus gauna da- ug didesnius atlyginimus.

KITOS NAUJIENOS

Balandžio pabaigoje mūsų mieste lankėsi du reti svečiai, Janė Kmita — Kanados gro- žio karalienė (Miss Domi- nion of Canada) ir Švedijos tiltų departamento direkto- rius Bertil Storm.

Turėjome trumpą, bet sek- mingą stintų (smelts) žuva- vimą sezoną. Kai kurie mūsų žuvininkai ne tik patys sau prisigaudė stintų, bet dar gausiais kiekiais apdailo sa- vo kaimynus bei draugus.

Laukiamie prasidedant tik- ro žuvavimo sezono atidary- mo, o tai įvyks neužilgo, nes vietinis meteorologijos biū- ras išpranašavo šiltą gegužės mėnesį.

Korespondentas.

JUOZO MARTINKONIO IPEDINTAIS

1947 metais miręs Juozas Martinkonis yra palikęs ke- lis tūkstančius dolerių anks- čiau Lazdijuose gyvenusiam kun. Juozui Marcukoniui ir taipgi Broniui bei Vincui Marcukoniams.

Patys Marcukoniai arba apie juos žinantieji malonė- ki te atsiliepti: Consulate General of Lithua- nia 41 W. 82nd Street New York, N. Y., 10024.

ĮVAIRUS SIUNTINIAI IR DOVANOS

LIETUVON, LATVIJON, ESTIJON, UKRAINON IR U. S. S. R. PAGRASTU BEI ORO PAŠTU

Įvairios sudėties maisto siun- tiniai iki 40 sv. (su įpakav. 44 sv.) Taip pat galima sius- ti ir vienos rūšies maistą iki 40 svarų.

Prašome reikalaui mūsų maisto katalogų.

BE MUITO DOVANOS:

Automobiliai, šaldytuvai, skalbimo mašinos, motocik- lai, dviračiai, siuvamos maši- nos, televizijos aparatai, pia- ninai, automobiliaus padan- gos, foto aparatai ir t. t.

- Be to, siunčiame Jūsų sudarytus ir apdraustus įvairius siuntinius iki 17¾ svarų gryno svorio.
- Turime pardavimui įvairių medžiagų ir kitų prekių.
- Gyveną ne Toronte, prašomi savo sudarytus siuntinius bei užsakymus siųsti mums paštu ar eksprešu.
- Apmokėsite gavę mūsų pranešimą.
- Sąžiningai ir greitai patarnaujame.
- Jeigu turima neaiškumų, prašome klausti, telefonuoti- kite bei rašykite, mielai paaiškinsime ir duosime patarimą.
- Mūsų įstaiga labai daug kam patarnavo ir pasiruošusi patarnauti ateityje.

LIETUVIŲ ĮSTAIGA

Baltic Exporting Co.

849 College St., Toronto 4, Ont., Canada. Tel. LE 1-3098
Darbo valandos: pirmadieniais — penktadieniais nuo 9 val. ryto iki 7 v. vak.; šeštadieniais — nuo 9 val. ryto iki 5 v. pp.

SKYRIAI:

105 Cannon St. E., Hamilton, Ont. Tel. JA 8-6686.

Ponia V. Juraitis.

Ponia M. Venkevičienė.

Savininkai A. ir S. KALŪZA.

94 Douglas St., Sudbury, Ont. Tel. OS 3-5315.

SĖJA

Tautinės, demokratinės minties mėnesinis lietuvių laikraštis.

Leidžia ir redaguoja: J. Lazauskas.

Eina dešimt metų.

Administracijos adresas: JUOZAS URBELIS.

1649 N. Broadway, Melrose Park., Ill., USA.

Prenumerata: JAV ir kitur 3 dol. metams.

A black and white illustration of a family of five walking together. A man in a suit and hat leads the group, followed by a woman in a long dress, and three children. They are walking towards the right.

„GIEDRAITIS” KLUBO VEIKLA

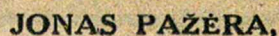
TAUPLYK IR SKOLINKIS
KOOPERATINIAME BANKELYJE
„T A L K A“
Išduodamos asmeninės paskolos iki 3,000 dol.,
morgičių paskolos iki 60% turto vertės.
Nemokamas gyvybės ir paskolų draudimas.
Pilnas čekių patarnavimas.
Darbo dienos:
Pirmadieniais — penktadieniais 9 val. — 1 val. p. p.
Antradieniais ir penktadieniais 5 val. — 8 val. vakaro.
21 MAIN ST. E. Room 207. Tel. JA 8-0511

SPORTS...

BAŠAKIČKA

hemorojų susitraukimas.
Tačiau visų svarbiausia —
rezultatai būdavo toki nuos-

LIETUVIAI VISUR...

PAPENOS

AUŠROS VARTŲ PARAPIJOS CHORAS

**Aušros Vartų Parapijos
Choras.**

Sudbury, Ont.
* * *
Mirus mūsū mylimai sese-

**D. E. Linkonai
L. Černyšovas.**

vydo iki lietuvių pabėgėlių
grafikos laivajame pasaulyje.
Pirmą kartą eksponuotas ori

ginalinis senosios Lietuvos
grafikos pavyzdys: įdomus
vario raizgins su Lietuvos
valstybės herbu Vyčiu iš
1725 Vilniaus jėzuitų akade-
mijos spaustuvėje išspausdin-
tojo panegiriko, kurį prieš
porą savaitių dr. P. Reklaitis
surado Berlyne. Moderniąją
lietuvių grafiką atstovavo P.
Augiaus, prof. V. K. Jony-
no, A. Liutkaus ir V. Petra-
vičiaus darbai, o tremties kar-
tos grafiką atstovavo Ž. Mik-
šys, Pranas Gailius, A. Ves-
čiūnas ir V. O. Virkau.

Kiti parengimai vyko pačiame Cellės mieste centre. Prieš salių rūmus, kaip ir pernai Braunšveige, plevėsavo Lietuvos, Latvijos ir Estijos vėliavos. Komercinės muzikos koncerte, kurį paruošė lietuvių bičiulis dr. H. J. Dahmen, išsiskyrė lietuvių solistas (bosas) St. E.

● **Konradas Kaveckas** pakeltas į profesorius. Jis dabar Lietuvos Meno institute dėsto choro dirigavimą ir chorvedybą.

**PASAKIŠKA
TAMA WKA**

VASARVIETĒS:
elektrinis šildymas, 2 miega-
mieji, moderniški ierengimai,
laivai, vandens slidēs, saugu,
smēlio pliažas.
**Lake Nipissing, Box 219,
Callander, Ontario.**

MONTREAL

ŠI PENKTADIENI BUS PRANEŠIMAS

apie Vasario 16 gimnaziją. Pranešimą darys gimnazijos direktorius kun. Liubinas, atvykęs iš Vokietijos. Pranešimas bus šv. Kazimiero svetainėje šį penktadienį, gegužės 15 dieną 8 val. vakaro. Visi kviečiami atsilankyti. Pranešimui galima bus duoti klausimų ir išsiaiškinti, jeigu kam nors bus neaišku.

SVARBIOUS SUKAKTUVES

Gegužės 23 d. A. V. salėje 7 val. vakaro bus Aukštųjų lietuvišk. kursų 10-mečio minėjimas ir kursų baigusiųjų išleistuvės. Kursų vadovė laukia atsilankant kursams per 10 metų baigusius ir visus buvusius ir esančius mokytojus dalyvauti iškilnėje.

GRAŽI STAIGMENA

Šeštadienį Aldonai Ottienai buvo suruošta vaiko lauktuvių staigmena. Dalyvavo gausūs būrys moterų. Senjorės p. V. Ottienės rūpesčiu buvo suruošta labai gražioji vaišė. P. A. Ottienė apdovanoja gražiomis dovanomis ir linkėjimais. Subuvimas pajavirintas vestuviniu pp. Otty, jun., filmu.

MOTINOS DIENOS MINĖJIMAS

Montrealyje, kaip kasmet, buvo suruošta Aukštesn. Lietuviškųjų kursų geg. 10 d. Po pamaldų, kurias atliko AV klebonas T. K. Pečkus, pasakęs Motinos dienos pamokslą, salėje vyko akademija, kurioje susirinko pilna salė publikos. Programą referavo kursų baigusi R. Kudžkaitė. Kursų mokinės protarpiais deklamavo.

Dr. J. Girnius paskaitė pranešimą paskaita, daugiausia aptardamas moters rolę šeimoje ir žmonijoje. Paskaitininkas montrealiečių priimtas dideliu susidomėjimu.

Kursų mokiniai, vedami E. Mikalajūnaitės ir S. Geležiūno, akordeonu palydinti p. Latvaičio, labai gražiai pašoko tautinių šokių.

Viešnia iš Anglijos, p. Valterienė, simpatingo tembro balsu padainavo kelias dainas ir buvo apdovanota gėlėmis ir dovanomis.

Motinos diena, praėjo labai gražiai. Ją užbaigė padėka visiems dalyviams ir talkininkams kursų dir. Br. Lukoševičienė, pabėžusi jaunųjų mokytojų, E. Makalajūnaitės ir S. Geležiūno įnašą.

● Dr. J. Girnius, atkvietas AV Klebono T. K. Pečkus, Montrealy buvo apsištojes Aušros Vartų par. klebonijoje, turėjo reikalų kaip Ateitininkų vadas ir sugrįžo Bostono sekmadienio vakarą.

● Dr. M. Ramūnienė viešėjo Montrealy ir dalyvavo Motinos dienos minėjime.

● Mirė Pranciška Pauliukaitienė — Osciliūtė, 85 metų amžiaus, laidojama per šv. Kazimiero bažnyčią geg. 12 d. 9 val. ryto.

● Darbas siūlomas lietuviui, salūne, su neblogu atlyginiu. Gali būti ir vyresnio amžiaus žmogus. Darbas pastovus. Skambinti NL redakc.

DR. J. ŠEMOGAS

5441 BANNANTYNE, Verdun
Pirmadienį ir ketvirtadienį 2-4; 7-9 p. m.
antradienį ir penktadienį 2-4 p. m.
trečiadienį 7-9 p. m.
šeštadienį p. m.
PO 7.3175; namų DO 6-9582

DANTŲ GYDYTOJAS

Dr. J. MALISKA

1396 St. Catherine St. W.
Suite 419, tel. UN 6-8235
Namų tel.: MU 1-2051

Dr. E. ANDRUKAITIS

956 SHERBROOKE E.
Tel.: LA 2-7236

PARENGIMŲ KALENDORIUS

Pranešimą apie Vasario 16 gimnaziją darys direkt. kun. Liubinas gegužės 15 d., penktadienį, 8 val. vakaro šv. Kazimiero salėje.

Ariauskaitės Marijos 35 metų mokytojavimo sukaktuvės minimos gegužės 16 dieną, šeštadienį, šv. Kazimiero salėje.

Šeštadieninių mokyklų iškila į gamtą paskirta birželio 21 d. Išvyka bus į pp. Skrubių ūkį.

Muzikos studijos, vedamos E. Kardelienės, mokinių metinis koncertas birželio 27 d., šeštadienį, 7 val. vak. A. V. salėje.

Šv. Kazimiero parapijos Joninių išvyka už miesto paskirta birželio 28 d.

1965 m. Spaudos balius vasario 6 d.

SLA MONTREALIO

kuopos narių susirinkimas šaukiamas šį sekmadienį, gegužės mėn. 17 d., tuojau po pamaldų AV salėje. Nariai kviečiami atsilankyti ir apsimokėti nario mokesčius, nes valgyba neturi galimybių pasiekti vieną nuvykti ir vietoje paimti mokesčius. Nariai, neapsimokėję, būtinai kviečiami apsimokėti mokesčius finansų sekr. M. Juodviršui.

● Studentas R. Navikėnas, baigęs karo mokyklą 1-mą kursą pirmuoju ir apdovanotas pereinamąja taure, išvyko į Vancouverį 3 mėn. tęsti kariško parengimo.

VASAROTOJŲ DĖMESIUI

Geriausieji pailsės per atostogas garsioje Cape Cod kurorte, Mass., USA prie Atlanto jūros plažo gražioje pušų parko apsuptyje lietuviškoje Jansonų vasarvietės viloje AUDRONĖ, 87 East Bay Rd. Osterville, Cape Cod, Mass. USA. Tel. 428-8425.

Svečių patogumui šiemet specialiai padidinta valgykla, salionas, žaidimų aikštės ir kt. Atidaroma nuo birželio mėn. 15 d. iki rugsėjo 15 d. Iš kalno kreiptis:

J. Jansonas, 15 Rosedale St., Boston 24 Mass.
Tel. 288-5999.

PARDUODAMAS

mažas ūkelis ir 8-nių kambarių namas. Informacijai skambinti: PO 8-2304.

PARDUODAMAS

1963 M. DODGE (13,000 mylių). Teirautis vakarais telef. 366-9094 V. Žižys.

DR. V. GIRIŪNIENĖ

DANTŲ GYDYTOJA
E 3938 Rosemount Blvd.
RA 7552; namų RA 1 6565

DR. A. O. JAUGELIENĖ

DANTŲ GYDYTOJA
1410 Guy St., 1a 11 kamb.
WE 2-6662; namų 737-9681

NOTARAS

J. BERNOTAS

B. A., B. C. L.

Sun Life Building

Suite 2079

Tel.: UN 6-4364

Advokatas

STASYS DAUKŠA, LI., D.

4 Notre Dame St. E.

Suite 902 ir 903

Tel.: 861-8478 ir

861-8479

ADVOKATAS

JOSERH R. MILLER

B. A., B. C. L.

Suite 205

168 Notre Dame St. E.

UN 6-2063 ir UN 6-2064

ŠI SEKMADIENI PER CFMB RADIO STOTI, BANGA 1410, 10 VAL. VAKARO.

Programos vedėjas L. Stankevičius.

Telef.: 669-8834

BUS GIRDIMAS LIETUVISKAS RADIO PUSVALANDIS.

AUŠROS VARTŲ PARAPIJOS ŽINIOS

Sekmadienį, geg. m. 17 d., vaikučių pirmoji komuniija. Vaikai renkasi 10.30 pas seselės. Išvakarėse 5 val., po piet bus proga bažnyčioje atlikti išpažintį.

Gegužinės pamaldos: penktadieniais ir šeštadieniais, 7.30 val. vak., kitomis dienomis — po 7 val. mišių rytais. Rinkliava praėjusio sekma dienos \$219.

● Tuokiasi Juozas Rukšys, Verdun su Elzbieta L. Kiselis, Detroit.

● P. N. Ratienė — Kličūtė vieši pas tėvus, atvykusi iš New Yorko.

● Tuokiasi E. L. Čuplinskas su J. M. Matulionyte, R. A. Gaizutis su G. B. Karasiejute, J. Rukšys su E. L. Kiselyte.

SV. KAZIMIERO PARAPIJOS ŽINIOS

Sekmadienį Sekminės 10 val. mišios jaunimui, 11 val. suma.

Aukojo bažnyčiai J. Valiulis ir A. Norkeliūnas po 100 dol., P. Kalpokas ir K. Micus po 50, A. Sadauskas ir B. Klemka po 40, B. Papaurėlis, J. Vasiliauskas, A. Ruzgaitis po 25, J. Kalakauskas 24, J. Zienka, V. Murauskos, A. Naujokas, Z. Valiukas, P. Keršulis po 20, V. Bubelis, A. Mikalajūnas ir G. Celterius po 15, G. Alinauskas, J. Naruševičius ir E. Lipkė po \$14, V. Grigaliūnienė, J. Adomaitis po 10 dol.

Penktadienį 8 v. vak. kun. Liubino pranešimas.

● Studentas farmacininkas A. Rudinskas lankėsi New York, kur pasižymėjusių studentų grupei buvo parodyti chemijos fabrikai.

Kaufman's Woollens & Textiles

3997 St. Lawrence Blvd., Montreal. Tel.: VI 2-5319.

PRANEŠA SAVO KLIENTAMS IR TAUTIECIAMS, KAD METŲ SEZONUI GAUTAS DIDELIS ANGLISKŲ VILNONIŲ MEDŽIAGŲ PASIRINKIMAS IR SPECIALIAI KOSTIUMAMS TROPICAL — TERILYN DEL MADE TO MEASURE — PASIUVIMAS SU PRIMIERAVIMU. VYR. KOST. \$50, KELNĖS \$10.

Užsakykite, pasižiūrėkite, įsitikinkite, kad viskas čia yra prieinamiausiomis kainomis ir geriausia.

KEATING FORD

Sales Limited

4415 Bannantyne Ave.

FALCON FAIRLANE

GALAXIE THUNDERBIRD

MUSTANG — TRUCKS

Used cars

1 year guarantee

Kreipkitės į

LEO GURECKAS

Keating Ford Sales Ltd.

Jūsų lietuvis atstovas

769-8831

Keating Ford Sales Ltd.

Tel. namų DO 6-2548

Ištaigos 769-8529

VILLE LASALLE

NUOSAVYBĖS

PARDAVIMUI

336 Magog, moderniškas duplex, 1—5½ ir 1—6½ butai. Centr. šild. 2-jų maš. garaž.

RIVERSIDE PARK 4—4-rių kamb. butai, centr. šildymas. Pajamos \$4680.

CENTRAL prie Lafleur, 2-4rių kamb. pusiau atskiras, centralinis šildymas.

BROADWAY prie 6th Ave., 6—4rių kamb. moderniški butai. Pajamos \$4188.

CLEMENT prie Ls. Fortier 2—5kių, alyva apšildoma, užbaigtas rūsys.

SKLYPAI, gera vieta, statytojo sąlygos.

ALBERT ROLLAND & SON BONDED REAL ESTATE BROKERS

7687 Central, DO 5-2240.

Vakarais: PO 8-6118,

DO 6-5603.

I.G.ELECTRIC R'd.

Elektros kontraktorius

IGNAS GURČINAS

889 — 56 Avenue

Lachine. Tel. 631-0882.

DAINUOJAM SU

LIONE JUODYTE

Esant dideliui pareikalavimui lietuviškų dainų čia noriu pranešti, jog dabar lengvai galima įsigyti Lionės Juodytės plokšteles Kanadoje.

Lionės Juodytės yra išleisimai — 14 lietuviškų dainų.

1. Mano Lietuvos prisiminimai — 14 lietuviškų dainų.

2. Lionė Jodis at Town Hall — 14 songs in 5 languages.

3. Dainuojame su Lionė — 16 lietuviškų dainų.

Visos plokštelės yra „High Fidelity, Long Play, (33 1/3 RPM)“ greitas pristatymas ile kur Kanadoje. Kaina \$ 6 viena. Užsakymus prašoma siųsti kartu su čekiu šiuo adresu: F. R. Kušleika: 1837

Emard Ave., Montreal 20, telef. 769-6107 (vak.q.)

ALLIANCE

REALTIES INC.

Montreal Real Estate Board Nariai.

D. Baltrukonis RE 7-0844

P. Rudinskas HU 1-2957

J. Skučas RA 2-6152

Sklypai, residenciniai namai, apartamentai, investacijos, mrogyčių parūpinimas.

TORONTO

Š. M. GEGUŽES 18, VIKTORIJOS DIENA, HAMILTONO TAUTOS FONDO VALDYBOS YRA RUOŠIAM

Brant Inn Sokiai

TORONTO, HAMILTONO IR APYLINKIŲ LIETUVIAI VISI YRA KVIEČIAMAI DALYVAUTI SITAME VASAROS SEZONO ATIDARYME.

BRANT INN YRA BURLINGTONE PRIE 2-JO KELIO, ant paties Ontario ežero kranto.

Tai yra viena iš gražiausių vietų pasilinksminimams. LOWES JESSIE SOKIŲ STUDIJA DUOS IDOMIOS PROGRAMOS. TURESIME BUFETĄ SU GAIVINANČIAIS GERIMAIS; BUS TURTINGA LOTERIJA, LAIMĖS STALIUKAI IR LAIMINGŲJŲ BILIETŲ STAIGMENA — DOOR PRIZES. Viktorijos dieną šoksime prie Benni Ferri muzikos Lido Deck salėje.

Pradžią: 7 val. po pietų.

Hamiltono Tautos Fondo V-ba.

TEV. ŽIBURIŲ REDAKTORIUS

Kun. Dr. Pr. Gaida šiuo metu gydo šv. Juozapo ligoninėje, TŽ redagavimo darbe talkina T. Kornelijus.

Šešt. mokyklą Pr. parapija parėmė \$1,000 auka. Praėjusiais metais Mokyklos Tarybos pirm. T. Placidas; kitais bus kun. P. Ažu balis.

Ses. Margarita, anksčiau buvusi Toronte, šiuo metu yra šv. Mykolo ligoninėje. Jai bus daroma širdies operacija.

Kat. Moterų dr-jos susirinkimas — geg. 24 d. po sumos; Katal. vyrų dr-jos susirinkimas — geg. 31 d., taip pat po sumos.

LAIKRODININKAS

ANTANAS ŽUKAS

1855 WELLINGTON ST.

Tel. WE 2-0644.

TAISAU IR PARDUODU

ZEMOMIS KAINOMIS

LAIKRODZIUS IR JUVELYRUS.

J. Gražys

KAILIŲ SIUVĖJAS.

SIUVU, PARDUODU.

Taisau ir Remodeluoju.

Vasaros laike saugojimas.

(storidžiai).

6396 Bannantyne, Verdun.

PO 7-6183.

PINE LAND CORP.

agentas ROMAS VERBYLA

Investavimui žemė St. Hubert,

netoli St. Helen salos

(1967 m. pas. parodos vieta).

Telef. 254-4287 ir VI 4-9254.

Adresas: 5360 Beaubien,

Apt. 4. Rosemount.

PRANEŠIMAS

ADAMONIS INSURANCE

AGENCY INC.

GAISRAS — AUTOMOBILIAI — ATSAKOMYBĖ — GYVYBĖ

TEL: 722-2472

YRA TIESIOGINĖJE — ASMENISKOJE

PETRO ADAMONIO PRIEŽIŪROJE:

Jo pagrindinis darbas---

Petras Adamonis yra išlaikęs valdžios egzaminus draudimo

darbui 1954 m. (10 metų patirtis). Yra tobulesis draudi-

mo srityje ir yra išlaikęs 1963 m. priedinius Insurance Bro-

kers Association egzaminus o 1964 m. yra išlaikęs Charte-

red Insurance Broker laipsnio egzaminus.

Atstovauja:

Royal London & Lancashire

draudimo bendrovėms

(11 bendrovių junginys. 1963 m. pajamos \$36.435.060 yra

žinomos kaip Tariff-Board draudimo bendrovės).

Petrui Adamoniui yra duota tam tikrais atvejais teisė savo

nuožiūra tuojau pat duoti draudimą ir atlyginti už nuostolius.